

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32,—, polletno
din 16,—, četrtletno din 9,—, ino-
zemstvo din 64,—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Rešitev kmeta

Z veliko pozornostjo smo sledili kmetijskim razgovorjem, ki jih je sklicala na pobudo Kmetijske zbornice v Ljubljani banska uprava in ki so se po otvoritvenem govoru g. bana dr. Natlačena v ponedeljek 30. maja vršila v Ljubljani pet dni. Povod tem razgovorom je dalo splošno znano in priznано slabo stanje našega kmetijstva, ki je zlasti v tistih krajih, kateri so oddaljeni od mest in industrijskih središč, skrajno težko. Ni sicer bilo kmetu nikdar z rožicami poslano na življenjskem potu in to, kar se z modernim izrazom imenuje kriza, mu ni bilo po bistvu in vsebini nikdar neznan. Razdobje, ki obsega 2. polovico 19. stoletja, in čas pred svetovno vojno, je zgodovinski dokaz za to. Po svetovni vojni so težave zlasti malokmetijstva v mnogočem narastle. Naša zemlja je skopa ter daje v primeru z drugimi zemljami malo sadežev, plodov in sadov. Otroci kmečkih hiš ne morejo najti doma možnosti obstoja in človeka-vrednega življenja. Beg z dežele v mesta, industrijske kraje in žal tudi v tujino je vedno večji. Dohodki našega kmetijstva so skromni, davki in razne datjave pa osobito v Sloveniji visoki. Tako se je začela bližati katastrofa.

Da do tega ne bi prišlo, je bil namen predavanj, razgovorov in posvetovanj, ki so bila prejšnji teden v Ljubljani. Natančno so se proučili vsi vzroki, ki so dovedli do propadanja našega kmetijstva osobito v zadnjem desetletju, in vsa sredstva, ki bi mogla to propadanje zaježiti, ter kmečki stan dvigniti do večjega blagostanja. Da ima pri tej kmečko-rešilni akciji prav važno besedo politika, ni treba posebno poudariti. Zato je zavzemala v okviru kmetijskih predavanj in razgovorov eno najvažnejših mest agrarna politika. Razgovori in predlogi so obsegali vsa tozadevna pereča vprašanja, tudi veljavna vprašanja davkov, osobito potrebno preosnovo zemljiškega davka. Ker je kmetijska proizvodnja v Sloveniji nedostatna ter z daleka ne zadostuje za prehrano prebivalstva naše ožje domovine, se je ljubljanska anketa (preiskovalni in posvetovalni zbor) tudi obširno pečala z vprašanjem, kako povečati in razširiti kmetijsko proizvodnjo, kako dvigniti kmetijske pridelke po količini in kakovosti. Niti ena panoga našega kmetijstva se ni prezrla, povsod se je poudarilo, kaj more k temu dvigu doprinesiti posameznik, kaj združna organizacija, kaj občina, okraj, dežela, država.

Ker je tehnični in v obče gospodarski napredek mogoč samo ob rastoči ljudski izobrazbi in ljudski kulturi, se je tudi tej posvečala pri ljubljanskih razgovorih po-

Avstrija je postala nemška „Ostmark“

Zadnje dni se je mudil na Dunaju nemški notranji minister dr. Frick. Z dr. Frickovim bivanjem je v zvezi nova upravna razdelitev bivše Avstrije, ki se bo imenovala za bodoče »Ostmark«. Po najnovejši upravni organizaciji je vrhovni predstavnik oblasti v Ostmarki državni komisar Bürckel (rajhovski Nemec), ki je obenem tudi glavni vodja stranke.

Dosedanja Seyss-Inquartova avstrijska vlada postane deželna vlada. Seyss-Inquart je voditelj uprave in si privzame po svoji volji pet deželnih ministrov. Upravno bo štela Ostmarka 7 področij, ki so istočasno tudi strankine pokrajine ali področja (Gau).

Vodja stranke (Gauleiter) je obenem tudi deželni glavar (Landeshauptmann).

Ostmarka je razdeljena v sledeče pokrajine ali Gau: Dunaj, Oberdonau, Niederdonau, Steiermark, Kärnten, Salzburg in Tirol. H Koroški je priklapljen Vorarlberg. Južni del Burgenlanda (Gradišcan-sko) pride k Štajerski, severni k Unterdonau. Dunaj je posebna upravna enota. Posamezne pokrajine ali »Gau« so razdeljene v upravna in strankina okrožja, ki se krijejo. Koroški Slovenci bodo spadali pod okrožja: Velikovec, Celovec in Beljak. Slednjemu pripade tudi Zilska dolina. Do majnika 1939 mora postati Ostmarka v vsakem oziru isto kot ostala Nemčija.

Poraz komunistov v Franciji

Na Francoskem poznajo poseben parlamentarni odbor, ki presoja zunanjo politiko in ji določa smernice. Temu odboru je podal zadnje dni poročilo o mednarodnem položaju zunanji minister Bonnet. Pri tej priliki so doživeli hud poraz francoski komunisti, ki bi še vedno radi, da bi priskočila Francija rdečim v Španiji v zadnjem hipu in z vsemi silami na pomoč.

Francoski zunanji minister je zaupal omenjenemu parlamentarnemu odboru, da bo londonski odbor za nevmešavanje v

španske zadeve odpoklical vse tuje prostovoljce iz Španije.

Glede pogajanj z Italijo, ki so bila za komuniste najbolj bodeči trn v peti, je izjavil minister, da je bil zadnji razgovor 17. maja v Rimu. Francoska vlada upa, da se bodo pogajanja nadaljevala in bo dosežen uspeh.

Končno je francoski parlamentarni odbor za zunanje zadeve odklonil s 14 glasovi proti 4 predlog komunistov, ki pozivajo vlado, naj ne zapre pirinejske meje za dovažanje vojnih potrebščin v rdečo Španijo.

Poslednje postojanke rdeče Španije ogrožene

V minulem tednu se je časopisje največ bavilo z vprašanjem: Kako rešiti špansko vprašanje, da ne bo preostanek rdečih čisto poražen in izbrisan?

Da bi rdeči ne obupali, so se oglasila po časopisju tolažilna oznanila, kako bo prevzela Anglija v najkrajšem času posredovalno nalogo in bo z njeno pomočjo in na njen pritisk sklenjeno premirje med obema taboroma v Španiji. Dejstvo je, da so angleško posredovanje le nekake zadnje kapljice, ki bi še naj podžgale rdeče k odporu.

Kaka pa je slika rdeče Španije v resnici, nam dokazuje dejstvo, da je rdeča barcelonska vlada izdala odredbo za rešitev republike, s katero se mobilizirajo vse ženske.

Glavno mesto rdeče Španije Valencija je pred padcem. Utrdbe po okolici mesta so brez pomena, ker sta nacionalna generala Valina in Varela prodrla tako daleč proti Valenciji, da je mesto resno ogroženo in s kakim uspešnim odborom niti računati ni več.

sebnost ter so se poudarile v tem oziru prosvetne naloge državne uprave, pa tudi ljudskih prosvetnih organizacij. — Ko poročamo o vsebini in poteku ljubljanskih kmetijskih razgovorov, želimo, da bi dosegla popoln uspeh. V to svrhu bo potrebno, da se naš kmet podrobneje pouči o načelih, ki so bila poudarjena, in o navodilih, ki so bila zanj izdana. Česar namreč kdo ne ve, tega tudi ne more iz-

vršiti. Naj bi torej ugotovitve, predlogi in sklepi ljubljanske ankete ne ostali za kmečko ljudstvo knjiga, zapečatená s 7 pečati! Naj bi se praktično izvajanje predlogov in sklepov ne prepustilo, kakor se je to včasih delalo, samo kmetu po načelu: »Pomagaj si sam«, marveč naj tudi vsi drugi činitelji, zlasti oblastveni in državni storijo svojo dolžnost. Le tako bo mogoče rešiti kmeta!

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Naši trgovski odnosi z Nemčijo in pogajanja s Švico in Poljsko. Pri trgovinskih pogajanjih med Jugoslavijo in Nemčijo je bil v Berlinu dosežen sporazum o jugoslov. izvoznih kontingentih (obsegih) z Nemčijo, pri čemer je bil vzeta za podlago dosedanji jugoslovanski izvoz med Nemčijo in bivšo Avstrijo skupno. Nemčija je dovolila Jugoslaviji med drugim večji kontingent za uvoz vina, in sicer med tem za 50.000 hl vina iz Slovenije. Za nemške turiste, ki bodo potovali v Jugoslavijo, je dovoljen najnižji znesek 1 milij. 400.000 mark. Po doseženem trgovinskem sporazumu bo Nemčija še nadalje dovoljevala krošnjarenje Ribničanom in Kočevarjem, kakor je bilo to že do sedaj pogodbeno določeno z Avstrijo. Vprašanje dvolastnikov ob severni meji se sedaj ni reševalo ter se bo o tem razpravljalo na prihodnjem sestanku meseca septembra, ki bo najbrž v Gradcu ali v Ljubljani. Takrat bodo sprejeti tudi odločilni sklepi o obmejnem prometu. Ta teden odpošlje naše zastopstvo v Bern na trgovinska pogajanja s Švico. V drugi polovici junija se bodo začela trgovinska pogajanja med našo državo in Poljsko.

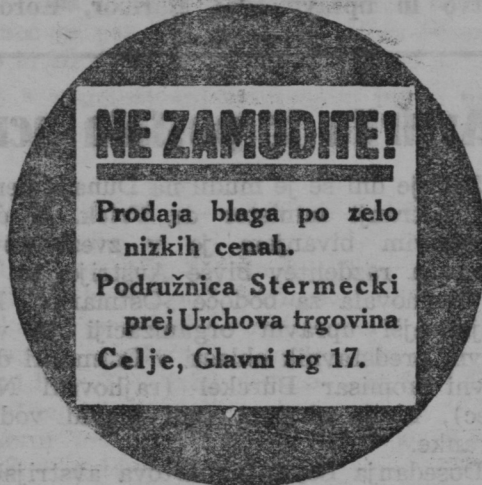
V DRUGIH DRŽAVAH

Italija in Francija v počastitev 82. letnice sv. očeta. Dne 31. maja so v Vatikanu in Castel Gandolfo, kjer biva papež na letovanju, svečano proslavili 82. rojstni dan sv. očeta. Zjutraj je skupina devet italijanskih vojnih letal poletela preko Castel Gandolfa. Zvečer je bila v cerkvi v Castel Gandolfu zahvalna verska svečanost. — Pri tej priliki so ga obiskali cerkveni prelati, diplomatski zbor in številne ugledne osebnosti v njegovem letnem bivališču Castel Gandolfu ter mu iskreno čestitali k visoki starosti. Papež Pij XI. je daroval sv. mašo v svoji kapelici, na kar je sprejemal čestitke. Med drugimi je sv. očetu poslal brzojavno čestitko tudi predsednik francoske republike Albert Lebrun. Sv. oče se je za brzojavko takoj brzojavno zahvalil in poslal predsednikovi čestitki in vsej Franciji svoj apostolski blagoslov.

Na Romunskem so zaplenili strankam premoženje. Vlada je podelila romunskemu pravosodnemu ministru upravo nad premoženjem bivših romunskih strank. Premoženje bivše »Železne garde« je zaplenjeno v korist državnemu skladu. Premoženje ostalih strank cenijo na 80 milijonov lejev in bo z njim razpolagalo pravosodno ministrstvo. Premoženje bodo vrnili predstavnikom bivših političnih strank le v tem primeru, če bodo na podlagi nove ustave ustanovljene stranke in če se bo prijavilo zadostno število ljudi, ki bi dokazali, da so pomagali ustanoviti omenjeni strankin fond.

Protizidovski zakon na Poljskem. Poljska vlada bo predložila sejmu ali parlamentu 8. junija protizidovski zakon. Glavne točke tega zakona so: 1. Židom bo prepovedano klati živali po posebnem obredu, ki muči živinče. 2. Judje bodo izočeni iz armade ter javnih in samoupravnih uradov. 3. Od javnih del bodo izključeni judovski obrtniki in tvrdke. 4. Samo

gotovo število židov bo smelo biti nameščenih po gledališčih in kinematografih in v posameznih gospodarskih panogah. Skrajni poljski deničarji zahtevajo k navedenim točkam še izgon vseh židov, kateri so se naselili na Poljskem po 1. 1918.



Gospodarski spor med Nemčijo in Anglijo. V zadnjem času so Angleži odvrnili s svojim uspešnim posredovanjem vojno nevarnost, ki je grozila Evropi radi resnega spora med Čehoslovaško in Nemčijo, ker je hotela slednja pobasati za Avstrijo v svojo prusko malho še sudetske Nemce.

Novice iz španske državljanske vojne

Zmagoviti nacionalisti na fronti pri Teruelu.

Kakor hitro so se lotili rdeči ofenzive na katalonski fronti, so napravili nacionalisti generala de Varele proti jugu sunek, ki je rodil velike uspehe. Nacionalistična divizija generala Garcie Escameza je osvojila prelaz Escandon, vso Sierro Camareno in prekoračila glavno cesto Teruel—Sagunto, nato pa zasedla 1.400 m visoko planoto Goronillas, s katere je mogoče obvladovati glavno cesto. Ko bodo Francove čete še nekoliko zboljšale svojo fronto, bo ta cesta predstavljala glavno zvezo z okolico Valencijske. Obenem je bila

Komaj se je ublažil ta spor, je že nov v ospredju in sicer gospodarski med Anglijo in Nemčijo. Nemci so se postavili na stališče, da ne priznavajo in ne bodo poravnali Angležem avstrijskih dolgov, dasi so Avstrijo zasedli in priključili Nemčiji. Pogajanja glede ureditve mednarodnih obveznosti bivše Avstrije med Angleži in Nemci so prekinjena in obstoja možnost, da se razvije iz te prekinitve pred vsem trgovsko-političen spor.

Anglija bo uvedla splošno vojaško obveznost. V angleški spodnji zbornici je izjavil minister za oboroževanje Inskip, da proučuje angleška vlada načrt za uvedbo obvezne vojaške službe, ker hoče, da bi bila Velika Britanija zavarovana napram vsem presenečenjem v mednarodnem položaju.

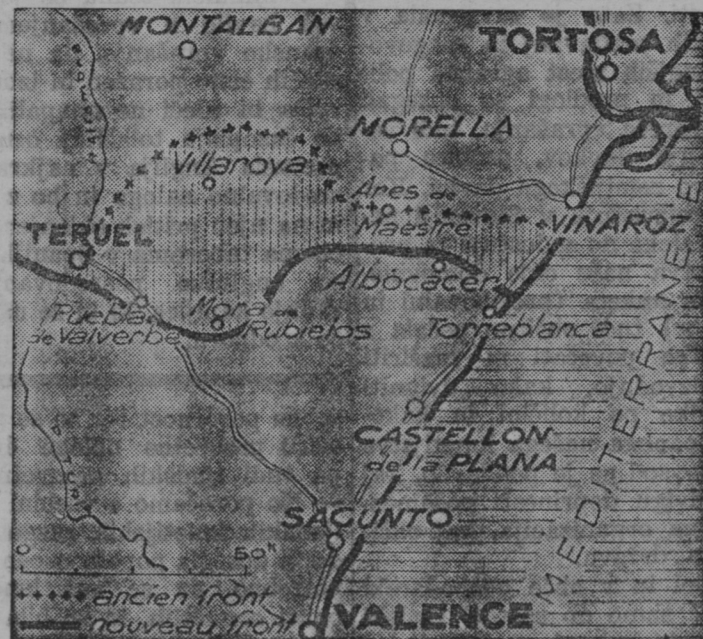
Resnicoljubnost komunistov. Francoski komunistični list »Humanité« je tožil Jakobu Dorio, ker je ta trdil, da je »Humanité« prejemala denar od kominterne v Moskvi. Pred sodiščem je pa bivši zastopnik francoske komunistične stranke v Moskvi, Henri Barté, izpovedal, da je »Humanité« v letih 1928—1932 dobila vsako leto od kominterne po 5—6 milijonov frankov. List »Humanité« se je torej strašno osmešil, in ker drugega ne more, zdaj psuje, da je Barté eden izmed hudodelcev, ki so podkupljeni od kapitalistov. Tako poroča list »Novoe Slovo« iz Berlina. Je pač stara pesem, da komunist psuje in zabavlja, kadar se mu dokaže nečastno dejanje.

odstranjena nevarnost sovražnega napada od juga v smeri proti Teruelu.

Južnovzhodno od Teruela so drugi Francovi oddelki prodrli v bližino vasi Pueble de Valverbe, katero so osvojili kljub obupni obrambi rdečih. Divizije generala Arande potiskajo na svojem pohodu proti Castellonu nasprotnika čim dalje bolj s postojank na Sierrri San Christobal, s čimer so ojačile obkroževanje v okolici Albocera.

Krog umika prostovoljcev iz Španije

Celemu svetu je znano, da ne odločujejo glede usode Španije za bodočnost španski



S križci označena črta kaže fronto nacionalistov pred najnovejšo ofenzivo pri Teruelu. Po debeli črti lahko presodimo, koliko so napredovale Francove čete po uspehah napadov

vojaki, ampak prostovoljci, ki so se na-
tepli v oba španska tabora iz celega sveta.
Španska državljanska vojna je po dolgo-
trajnem klanju danes tako daleč, da je
jasno liki beli dan: v Španiji je doživel
boljševizem popoln polom na bojišču!
Ker je zmaga že v rokah generala Fran-
ca, je zopet prilezel iz svoje polževe hiše
londonski odbor za nevmešavanje v špan-
ske zadeve. V zadnjih dneh maja je ta
odbor razpravljajal o stroških za umik pro-
stovoljcev iz Španije ter o njihovem kritju.
Stroški so predvideni na milijon funtov
sterlingov. Stroške bi naj krile v odboru

zastopane države: Anglija, Francija,
Nemčija in Rusija. Kakor hitro so začeli
v Londonu razgovarjati: kdo in koliko bo
kril izdatke za odpremo prostovoljcev, je
zastopnik Rusije koj izjavil, da sovjeti ne
bodo poravnali 200.000 funtov sterlingov,
ki bi odpadli na nje. Po tej izjavi ruskih
sovjetov so pričela pogajanja med zastop-
niki ostalih velesil londonskega odbora, da
bi krile one same stroške. Skoraj gotovo
je, da bo v tem vprašanju dosežen spora-
zum in bodo začeli odvažati španske pro-
stovoljce iz obeh taborov že v juniju.

Japonsko-kitajska vojna

Izredna odpornost Kitajcev

Kakor hitro so se polastili Japonci po
najbolj srđitih bojih železniškega križišča
Sučov ob lunghajski železnici, so bili pre-
pričani, da je odpor razbite kitajske ar-
made toliko oslabiljen, da bodo z lahkoto
izkoristili sučovsko zmago in prodrli do
sedanjega glavnega kitajskega mesta
Hankov. Komaj pa so začeli prodirati iz
novosvojenega oporišča v Sučovu, so na-
leteli na tako odločen odpor od maršala
Čangkajseka preustrojene kitajske arma-
de, da so doživeli na več mestih občutne
poraze in je zašla 14. divizija najboljših
japonskih vojakov pod poveljstvom gene-
rala Dojhare v resno nevarnost zajetja od
Kitajcev v bližini Langfenga. Obkolitev
je uspela Kitajcem po velikih žrtvah in je
bila izvedena v okviru najnovejše kitajske
protiofenzive. Glavni cilj teh protinapa-
dov Kitajcev je, da ustavijo prodiranje
Japoncev od vzhoda preko Langfenga
proti Kajfengu in dalje proti zapadu. Ja-
ponci so se hoteli koj po zmagi pri Sučovu
polastiti križišča langfajske železnice s
progo Peking—Hankov. Te japonske na-
kane so zaenkrat prekrižane, ker je divi-
zija japonskega generala Dojhareja obko-
ljena in so Japonci prisiljeni na obrambo.
Vrhovni poveljnik japonskih čet v osred-
nji Kitajski, general Terauči je poslal radi
resnosti položaja proti Lanfengu generalu
Dojhare pomoč v treh kolonah iz treh
strani. Po japonskih poročilih od 31. maja
je uspelo na pomoč poslanim Japoncem,
da so osvobodili Dojharevo pri Langfengu
obkoljeno divizijo.

Japonske čete, ki so bile na pohodu v
Lunghaj, so premagale kitajske oddelke,
kateri so po zmagi pri Sučovu zaustavili
japonsko prodiranje. Pod pritiskom Ja-
poncev so opustili Kitajci napade na po-
stojanke pri Langfengu utrjene divizije
generalu Dojhare in so se umaknili proti
Kajfengu.

Letalski napadi na Kanton

Kakor smo že večkrat poudarjali, ka-
žejo razne predpriprave Japoncev, da bo-
do danes ali jutri z vsemi silami udarili na
še najvažnejše Kitajsko in mednarodno
trgovinsko obmorsko mesto Kanton. Ja-
ponski bombniki malodane vsak drugi
dan kljub vsem protestom raznih vlad
bombardirajo z vso brezobzirnostjo in kru-
tostjo Kanton. Japonska letala imajo na-
log, da bombardirajo vsa nezaščitena ki-
tajska mesta in predvsem vsa vojaška po-
slopja. Če pa bombe rušijo kitajske bol-
nice, šole in misijonske postaje, se izgo-
varjajo Japonci, da so bila ta poslopja

preblizu vojaških zgradb, katerim so bili
namenjeni napadi iz zraka. Nadalje se
sklicujejo Japonci na poziv, katerega so
izdali na kitajske oblasti, ki bi naj izpra-
znilo prebivalstvo izpred hiš in naselij krog
vojaških objektov, da bi tako letalski
bombni napadi ne zahtevali žrtev med ci-
vilnim prebivalstvom. Po poročilih iz
Šangaja od 31. maja so ubile japonske let-
alske bombe v Kantonu zadnje dni 2000
ljudi. Dne 1. junija so vprizorili Japonci
na Kanton strašen letalski napad. Razde-
janih je bilo več hiš. Cela vrsta bomb je
udarila na ceste, ki so bile polne ljudi.
Uradno število žrtev še ni bilo dognano,
pravijo pa, da je bilo ubitih okrog 600 ci-
vilistov, po večini žensk in otrok.

Japonci bi radi razdejali iz zraka Hankov

Po zavzetju Nankinga se je umaknila ki-
tajska vlada v Hankov, katerega skušajo
v zadnjem času razrahljati z bombami ja-
panska letala. O ponesrečenem letalskem
napadu poročajo iz Hankova 31. maja.
Poročilo pravi, da je skušalo omenjenega
dne 11 japonskih bombnikov v spremstvu



36 lovskih letal napasti Hankov. Razvila
se je velika letalska bitka, med katero so
kitajski letalci sestrelili 12 japonskih lov-
skih letal in 3 bombnike. Kitajci so izgu-
bili samo dve lovski letali.

Za letalci pride pehota

Zgoraj poročamo, kako Japonci iz zra-
ka bombardirajo Kanton. Japonsko vrhov-
no poveljstvo pa se bo lotilo zasedbe Kan-
tona v najkrajšem času tudi s pehoto.
Japonske bojne ladje so začele 2. junija
obstreljevati Kitajske obalne postojanke
pri Saifongu, 10 milj zapadno od Kanto-
na. Malenkostna kitajska posadka se je
moralala kmalu umakniti premoči v Kan-
ton. Nato so izkrcali Japonci pod zaščito
ladijskih topov veliko armado s tanki, to-
vornimi avtomobili, topovi in z vsemi voj-
nimi potrebščinami. Nadalje je zgoraj
omenjenega dne obstreljevala japonska
vojna mornarica kitajske utrdbe ob ustju
Zapadne reke. Japonci se bodo tudi na
tem kraju izkrcali in bodo organizirali pe-
hotni napad na Kanton iz dveh strani na
kopnem.

Po katoliškem svetu

Odkod prihajajo duhovniki? Cerkveni
list v mestu Aachenu (v Nemčiji) je obja-
vil rodbinske podatke o novomašnikih zad-
njega leta. Vseh novomašnikov je 39, nji-
hovi očetje pripadajo tem-le stanovom:
kmečkemu 7, obrtniškem 5, trgovskemu
3, industrijskemu 11, uradniškemu 10,
svobodnim poklicem 3. V 39 rodbinah teh
novomašnikov se je rodilo 195 otrok, na
eno družino odpada po pet otrok. Cerkveni

list v Münchenu pa objavlja o bogoslovcih
nadškofije München-Freising te-le podat-
ke: vseh bogoslovcev je sedaj 260. Izha-
jajo iz teh rodbin: 32 iz delavskih, 44 iz
rodbin nameščencev in nižjih uradnikov,
45 iz obrtniških in trgovskih rodbin, 115
iz kmečkih rodbin, 17 iz srednjih stanov, 7
pa iz rodbin svobodnih poklicev. Teh 260
obitelj je imelo 1730 otrok, od katerih jih
je ostalo pri življenju 1364, na eno obitelj

Postanite naročnik „SLOVENCA“

Kje je denar najboljšje naložen?
V dobrem časopisu!

Kje je oglas najbolj uspešen?

V najbolj razširjenem slovenskem dnevniku; v »Slovenca«!

Kje je največ najlepših, najkoristnejših nagrad?

»Slovenec« jih razpisuje za svoje naročnike in bralce!

152 DRAGOCENIH NAGRAD.

Vredne so nad 100.000 dinarjev

Žrebanje bo 15. julija 1938 popoldne!

Verujte! Sreča bo Vaša!

Zato ne odlašajte, ampak postanite še danes naročnik »Slovenca«, da boste
lahko zastoj brez slehernih davatev deležni bogatih daril!

Lastništvo »SLOVENCA«.

torej pride povprečno pet otrok. Kakor dokazuje navedena statistika, verske obitelji, iz katerih prihajajo duhovniki, niso postale plen bele kuge, z vero je združeno versko življenje.

Z lastnimi sredstvi jih je treba pobijati. To so dobro uvideli Poljaki in za to vodijo energično propagando zoper boljše življenje. Boljševizem se namreč poslužuje vseh sredstev, ki so možna na področju propagande in agitacije. Ni ga modernega propagandnega sredstva, ki bi ga boljše življenje ne porabili. Vsled tega so tudi Poljaki vpeljali smotreno in žilavo propagando zoper boljše življenje. Priliko za to jim je dala prva obletnica papeževe okrožnice »Divini Redemptoris« zoper boljše življenje in komunizem. Katoliška akcija varšavske nadškofije je priredila več kot 100 zborovanj, skupščin in sestankov, na katerih so tolmačili glavna načela papeževe okrožnice ter izvajali iz njih potrebne zaključke v

praktično udejstvovanje. Na zborovanjih so sodelovali vsi stanovi iz mesta in predmestij. Sprejetih je bilo več resolucij, ki kličejo Poljake v boj in na delo zoper brezbožne in razdiralne težnje dejavnega komunizma.

Delo brezbožnikov razpada. »Novoe Slovo« v Berlinu poroča o zborovanju centralnega sovjeta brezbožnikov. Tajnik sovjeta Oleščuk je v svojem predavanju moral priznati, da delo brezbožnikov razpada. Protiversko delovanje med ljudstvom je opuščeno. Prej je izhajalo več kot deset brezbožnih časopisov, zdaj je večina listov prenehala izhajati. V celi vrsti krajev so opuščeni protiverski muzeji, zaprti so zavodi, kjer so se vzgajali voditelji brezbožnikov. Zadnje zborovanje centralnega sovjeta zveze brezbožnikov je bilo pred pet leti. Na sedanjem zborovanju so sklenili delo brezbožnikov poživiti in pospešiti.

vozil nasproti z deskami naloženi tovorni avto, ki je last Ivana Handla iz Št. Pavla pri Preboldu. Na avtomobilu je bil šofer in lastnik avtomobila. Avtomobil je zavozil v čredo ovac, od katerih je bilo osem takoj mrtvih, tri pa so morali zaklati. Škoda znaša 1600 din. Preiskava bo dognala, kdo je zakrivil nesrečo.

Kapetan podlegel prehudim poškodbam. Naš list je poročal o hudi prometni nesreči, ki se je zgodila v Št. Jerneju na Dolenjskem. Kapetan Vekoslav Zelenko je zadel z motornim kolesom ob Francičev avto in je obležal nezavesten s hudimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so ga v bolnico v Brežice, kjer je izdihnil. Smrtno ponesrečeni je nameraval stopiti čez dva meseca v pokoj. V prijaznem Mostecu pri Brežicah si je kupil majhno domačijo, katero je preurejeval. Ko se je zgodila nesreča, je bil ravno namenjen iz Ljubljane na svoj novi dom. Kapetan Zelenko je bil po rodu iz Slov. goric.

Razne požarne nesreče. Pri Sv. Heleni blizu Mirne na Dolenjskem je pogorela Kordanova domačija. Gasilci in na pomoč pribrzel ljudje so rešili živino in so obvarovali požarne nesreče Kordanove sosedo. V tem slučaju gre za požig, katerega je zagrešil 39 letni domači sin Tone Kordan, ki se je javil po zločinu sam orožnikom. Vzrok požiga so bile razdrapane domače razmere. — V hribih nad Vranskem je uničili popoldne ogenj hišo in kozolec posestnika Franc Karo, p. d. Ručigaju. Ker sta stala vpepeljeni poslopji na razgledni točki, so videli ogenj skoro do Celja. Ogenj je najbrž zakuril slab dimnik. Na gašenje ni bilo prav misliti zaradi pomanjkanja vode, hiša je bila lesena in povrh še veter. Pri gašenju se je precej opekel nesrečni posestnik Karo. Zgorelo je precej živeža, obleke in drugih predmetov. Zavarovalnina znaša 10.000 dinarjev.

Novice

Nesreče

Smrt pod avtomobilom. Na cesti proti Sv. Lovrencu na Pohorju je povozil neznan avtomobilist 77 letnega Janeza Gošnika, katerega so prepeljali v resnem stanju v mariborsko bolnico, kjer je podlegel prehudim poškodbam.

Povodenj zaustavila obrat v papirnici. Tik ob severni meji v Ceršaku je velika papirnica za lepenko, ki zaposluje 120 delavcev. Zadnja povodenj Mure je hudo poškodovala ceršaško papirnico, ki je oškodovana za pol milijona din in je morala povrh še ustaviti obrat za nedoločen čas, dokler ne bodo končana popravila. Nenavadno in izredno narasla Mura je porušila nasip, ki je ločil glavno strugo reke od odvodnega kanala, kateri odvaja vodo izpod turbin. Nasip je porušilo valovje 100 m na dolgo. Strugo kanala pa je zasula Mura s peskom in razno drugo navlako. Sedaj so turbine brez potrebnega odtoka in celotni obrat je zastal. Povrh je odnesla Mura še most, ki je bil izpeljan po vrhu jezera, ki zapira mursko strugo. Delo v tovarni bo počivalo, dokler nasip ne bo popravljen in očiščena struga odvodnega kanala. Podjetje delavcev začasno niti odpustilo ni, ampak jih zaposluje pri čiščenju struge.

Fant zgorel pri reševanju iz gorečega poslopja. V Dražencih pri Turnišu v okolici Ptuja je izbruhnil 3. junija popoldne iz nepojasnjenega vzroka ogenj v gospodarskem poslopiju posest. Marije Krumpak. Naenkrat je bilo celo poslopje v obljemu plamenov. Ob izbruhu požarne nesreče je bil doma samo 14 letni sin Lojze. Posestnica, ki je postala vdova pred nedavnim, se je mudila na bolj oddaljeni njeni. Dečko je koj prepoznal, da je cela domačija v nevarnosti uničenja in je skušal rešiti, kar se je še dalo. Uspelo mu je, da je odgnal iz hleva živino. Ko se je pa lotil reševanja vozov, ga je prehitela strašna smrt. V trenutku, ko je stopil mladi junak v goreče poslopje, se je zrušilo in ga je pokopalo. Sicer so pribrzel na pomoč gasilci iz Hajdine, a niso mogli gasiti zaradi pomanjkanja vode. Poslopje je hitro zgorelo. Še le po povratu lastnice z njive, so začeli na pomoč prihiti iskati domačega sina. Ker ga ni

bilo nikjer, so preiskali pogorišče, kjer so zadeli na zoglenelo truplo. Bridka usoda težko prizadete matere je zadela na pomilovanje v celi okolici.

Nevarna brca kónjskega kopita. S hudimi notranjimi poškodbami se je zatekel v ptujsko bolnico 26 letni posestniški sin Ivo Primožič iz Bukovcev. Imenovanega je brenil konj in ga je zadel v trebuh.

Triletni otrok utonil v potoku. Posestnik Alojzij Korže in njegova žena v Stopercah pri Rogatcu sta bila zaposlena v vinogradu. Nenadoma je zginila z doma tri-letna Lojzka, katero je našel posestnik Simon Blažič v potoku Škradski utopljeno.

Deklica utonila v Muri. Pri Cmureku se je igrala ob obrežju Mure 8 letna posestnikova hčerkica Francka Zemljič. Pri grabljenju za vejevje je otroku izpodletelo, padel je v naraslo reko in utonil.

Voz zlomil kamnoseku hrbtenico. V Merkačici pri Oplotnici se je prevrnil s hmelovkami naloženi voz na 38 letnega kamnoseka Franca Zimerl in mu zlomil hrbtenico. Težko poškodovanega so oddali v celjsko bolnico.

Lokomotiva smrtno sunila graničarja. Med postajama Štore in Celje blizu Teharja je opazil stojevodja ob progi v jarku graničarja. O najdbi obveščena komisija je dognala, da gre za graničarja Milivoja Dimitrijevič, ki je bil uslužben pri obmejnem pododseku v celjskem graničnem oddelku. Dimitrijevič se je vračal v noči v Celje in je šel ob progi. Pri prehodu čez proggo ga je dohitel vlak in ga je skoraj gotovo sunil stroj, da je omahnil in obležal mrtev. Na telesu Dimitrijeviča so odkrili hudo rano s topim orodjem in potplutbe po celem telesu. Mrtvega graničarja so prepeljali v mrtvašnico na Teharje, kjer so truplo raztelesili. Orožniki so zaprli štiri fante pod sumom, da gre v tem slučaju za uboj. Ko so peljali mrtvega Dimitrijeviča v mrtvašnico, se je splašil vol in je podrl na tla 30 letnega mizarskega pomočnika Martina Zupančiča, ki si je zlomil pri padcu desno nogo.

Nenavadna avtomobilska nesreča. V vasi Kapla pri Vranskem se je zgodila prav izredna avtomobilska nesreča. Po cesti proti Vranskem so gnali čredo 60 ovac. Ko so bili gonjači z ovcami pri Kapli, jim je pri-

Razne novice

SPOMINKI ZA BIRMO v veliki izbiri in po ugodnih cenah v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

*

Nalagajte svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru! 846

Sanatorij v Mariboru, Gosposka 49, tel. 23-58, je najmoderneje urejen zlasti za operacije. Dnevna oskrba I. razreda Din 120, II. razreda Din 80. Vodja specialist za kirurgijo dr. Černič. 964

Kdor hoče biti poceni oblečen, naj kupuje ostanke pri Stermečki, Celje. Pišite takoj po cenik!

Znižane cene na železnici se bodo mogli poslužiti vsi, ki bodo potovali na letošnji pomladanski velesojem v Ljubljani. Na postajni blagajni kupijo poleg vozne karte še rumeno železniško izkaznico za din 2.—. Ko bodo dobili potrdilo o obisku velesojema, bodo imeli s to izkaznico in staro vozno karto brezplačen povratek. V Ljubljano lahko potujejo že 30. maja pa do 13. junija, za povratek pa imajo čas od 4. do 18. junija.

Za mesec junij in praznik presvetega Rešnjega Telesa priporočamo: Pogačnik: Praznik presvetega Rešnjega Telesa, broš. 8 din, vez. z rdečo obrezo 12 din, z zlato obrezo 16 din; Naš kruh (evharistični govori) kartoniran 12 din; Eymard: Presveti Zakrament, broširan 16 din, vez. z rdečo obrezo 24 din, z zlato obrezo 30 din; Pristov: Presveto Srce Jezusovo, vez. z rdečo obrezo 24 din, z zlato obrezo 36 din; Vodušek: Svete maše za nedelje in praznike, vez. z rdečo obrezo 28 din, vez. z zlato obrezo 36 din, v usnje vez. z zlato obrezo 48 din. — Knjige dobite po vseh knjigarnah. Udje Družbe sv. Mohorja jih dobe 25% ceneje, če jih naročijo naravnost pri Družbi sv. Mohorja v Celju, ki pošilja na zahtevo tudi brezplačen točen opis vseh teh knjig.

Obžalovanja vredni slučaji

Velika tatvina denarja. V Novi vasi pri Mariboru so odkrili veliko denarno tatvino. Ko je vzel vpokojeni železničar Anton Kocbek škatlo iz omare, v kateri je hranil denar, je v strahu opazil, da je prazna. O tatvini je koj obvestil orožnike v Studenčih. Žandarmerija je aretirala skupno z mariborsko policijo kot krivca Kocbekovega nečaka Fr. Marin, brezposelnega trgovskega pomočnika. Prijeti je priznal, da je izmaknil Kocbeku najprej znesek 600, drugič pa 1000 din. Slednjič je vzel iz škatle še preostanek 35.000 din. Z nakradnim denarjem si je nabavil pohištvo in se je pred 14 dnevi celo oženil. Žandarmerija je dobila pri tatu samo še 800 din, vse drugo je že bil zapravlil.

Kaznjeneц pobegnil. Alojzij Babič, 33-letni kaznjeneц, je prestajal večletno ječo v Mariboru in bi bil spuščen na svobodo 6. oktobra 1940. Te dni pa je Babič, ki je doma iz Krčevine pri Mariboru, pri delu v mariborskem mestu pobegnil in se skrnil neznano kam.

Še en kaznjeneц pobegnil. Zgoraj poročamo, da je uspel pobeg v svobodo od dela kaznjencu in drznemu vlomilcu Babiču, ki je prestajal daljšo kazen v mariborski kaznilnici. Babičev vzgled je navdušil za svobodno življenje vlomilca Franca Črepinko iz Sp. Polskave. Črepinko je bil obsojen na večletno ječo. Imenovani je zadnje dni porabil ugodno priliko pri delu izven kaznilnice in je pobegnil neznano kam. Črepinko je bil že večkrat predkaznovan in je strokovnjak za vlome v trgovine. Pobegla kaznjenca se bosta kmalu javila s kakimi večjimi vlomi in tatvinami.

Prijet požigalec lastne domačije. Na Kapli na Kozjaku je nočni ogenj uničil domačijo posestnika Antona Pungartnik. Škodo cenijo na 80.000 din, zavarovalnina, ki bi naj pomogla požigalcu iz dolgov 35.000 din, znaša 65.000 din. Pungartnik je sklenil zavarovanje šele marca in je premijo takoj plačal. Takoj po požaru so za-

čeli ljudje govoriti, da gre za požig zaradi pohlepa po zavarovalnini. Orožniki z Remšnika so zasledovali ljudske govorice in so hitro imeli zločinca. Moža je izdala lastna žena Antonija, ki je izpovedala pri zaslišanju, da ji je mož zaupal teden pred požarom, da bo podtaknil ogenj in pospravil zavarovalnino. Ženina izpoved je prisilila konečno tudi moža k priznanju, da je vtaknil v slamnato streho na gospodarskem poslopju prižgano gobo, ki je tlela do polnoči, dokler ni dotlela do slame, ki se je vnela in je zajel ogenj celo domačijo. Požigalec je rešil iz hleva živino. Radi požiga bi bilo skoraj ob življenje osem ljudi, ki so spali deloma v hiši, deloma v gospodarskem poslopju. Prvi se je prebudil tesar Franc Duler, ker ga je opeklo goreče seno po roki. Hitro je poklical svojo ženo, tovariša Pogorevca, njegovo ženo in otroka, potem pa še prevžitkarja Henrika Helbla, kateri je spal v hiši. Z veliko težavo so rešili Helbla, njegovo ženo in hčerko. Orožniki so zaprli Pungartnika ter njegovo ženo in so ju izročili v sodne zapore v Marenberg.

Krvav napad na obrtnika. Zvečer je bil napaden 34 letni kolar Anton Gaber iz Ljubije pri Mozirju. Neznanec ga je zabolbel trikrat z nožem v prsa, trebuh in

v desno nogo. Težko ranjenega so oddali v celjsko bolnico.

Vlom v pisarno banovinske šole. V Poljčah na Gorenjskem je bilo v noči na 1. junij vlomljeno v pisarno banovinske šole. Tat je odnesel 300 din ter nekaj kolekov. Po pisarni je vse prebrskal in je s ponarejenimi ključi odprl vse ključavnice in predale. Po Gorenjskem in posebno po okolici Begunj je bilo v zadnjem času izvršenih več vlomov, ki so ostali še vsi nepojasnjeni do danes.

Slovenska Krajina

Slovesna otvoritev novega okrožnega sodišča v Soboti. Dne 1. junija je bilo v Soboti slovesno otvorjeno novo okrožno sodišče. V veliki dvorani novega okrožnega sodišča so se zbrali ob 10. uri vsi uradniki novega sodišča s predsednikom in državnim tožilcem ter z zastopniki drugih soboških uradov, organizacij in ustanov. V dvorani zbrani je pozdravil novi predsednik sodišča dr. F. Žiher. Za predsednikom so še govorili: državni tožilec dr. A. Juhart, poslanec Benko, član banskega sveta Bajlec, mestni župan Hartner in zastopnik odvetnikov dr. Vadnal. Vri govorniki so izvedli veselje radi otvo-

Oče križanke

V Kapskem mestu v južni Afriki je umrl Viktor Orille, eden izmed mnogih neznancev, ki bi se jim pa svet moral zahvaliti za pomembne izume. Orille je namreč oče križanke. Pri neki avtomobilski nesreči je Orille zakrivil smrt neke ženske in so ga zaradi tega obsodili na daljši zapor. Da bi si tu krajšal čas, si je izmislil novo igro: postavljaj je besede in stavke na kariran papir, tako da so se križale, in nekega dne je odkril, da je mogoče na ta način sestaviti zanimive uganke. Njegov sistem je zaslovel najprej pod angleškim imenom »puzzle«. Ko je zapustil ječo, si je bil zaslužil že celo premoženje. Sedaj je umrl popolnoma osamljen v starosti 75 let.

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz pretekle in sedanje dobe

VII. poglavje

Sprava

Svetlikanje z žepno svetilko skozi streho pri Starošinčanu je hudo oplašilo mojstra. Po pobegu v Maribor se tudi v mestu ni čutil varnega v domnevi, da so njegovi po zakonu strogo prepovedani ponarejevalni poskusi razkrinkani in so mu že najbrž od oblasti poslani zasledovalci za petami.

Prav od srca si je oddahnil, ko je zagledal v Mariboru na Kralja Petra trgu Jurija Potočnika. Stari zvitez se je potajil ter napravil, kakor bi ne bil zazijal med njima prepad surove prekinitve medsebojnih odnošajev. Mojster je spredel, da se je zanesel doslej lahko najbolj na Jurija, ki je kakor on hudo bolan na ponarejevalni strasti. Kar meni in tebi nič je segel Potočniku v roko in mu je potožil, kako mu ni bilo več obstanka pri Starošinčanu. Najbrž je razstrosil sam hišni gospodar po vasi, s čim se ukvarja noč in dan njegov skrivnostni gost.

22 Radovedneži ali ovaduhi so bili tolikanj drzni, da so ga opazovali v noči skozi luknjo na strehi ter svetili po njegovih ploščah z električno lučjo. Moral je pobegniti z dežele v mesto, kjer se pa počuti še veliko manj varnega.

Rupnik se je hotel za vsako ceno prilizniti Juriju in ga pretentati na svojo stran. Spomnil ga je na zvežnje potvorb italijanskih bankovcev, katere je videl itak sam pri Starošinčanu. Posrečilo se mu je, da je spravil te falzifikate po prijatelju v Ljubljano. Iz Ljubljane so poromali srečno v Trst, kjer jih kroži mnogo nemoteno v prometu. Že prva izdaja potvorjenih lir mu bo vrgla lep dobiček. Samo potrpeti bo treba, da zberejo prijatelji na italijanski strani iz falzifikatov pravi denar in mu prinesejo prav izdaten delež.

Mojster je še razlagal obširno o naglem napredovanju njegove tiskarske iznajdbe, katero bo dobro prodal po patentiranju ter se bo oskrbel z izkupičkom za vse življenje. Na dušo zakleto je obljubil Juriju od iznajdbe sto tisoč dinarjev, če mu oskrbi na deželi kako prav varno ter prikrito stanovanje, kjer se bo ukvarjal nemoteno z veliko obetajočimi poskusi.

Laskave besede in visokoteleči obeti iz ust mojstra so koj premamili dobričino Jurija. Pozabil je

ritve okrožnega sodišča in so se zahvaljevali vsem, ki so pripomogli, da se je središče Slov. Krajine Sobota osamosvojila v sodnem ožiru. Izmed občinstva sta se zahvalila za ustanovitev novega okrožnega sodišča g. Vezir in Čeh. Ob igranju državne himne so se številni zbrani razšli. Soboško okrožno sodišče je pričelo z otvoritvijo redno poslovati.

*

Usoda vodilnih boljševikov

Pred nekaj dnevi je bilo v Moskvi na smrt obsojenih in takoj ustreljenih 18 višjih uradnikov. Smrtna kazen jih je doletela, ker so baže pripravljali prevrat. Daje je tajna policija odstavila in zaprla ljudskega komisarja za poljedelstvo Roberta Eich, ki je zadnji stari boljševik in član komunistične stranke od leta 1905 dalje.

Ob priliki ravnokar omenjenih najnovejših primerov Stalinove nenasitne krvoločnosti so objavili poljski časopisi statistiko sovjetskih ministrov, diplomatov in visokih uradnikov, ki so bili zadnje čase zaprti, ustreljeni in izgnani v Sibirijo.

Fotografija najbolj žalostne statistike

Od dosedanjih treh predsednikov sveta ljudskih komisarjev (ministrskih predsednikov) je Lenin mrtev, Rikova so ustrelili, Molotov je še na svojem mestu. Od treh dosedanjih komisarjev za zunanje zadeve je Trocki izgnan, Čičerin mrtev, Litvinov pod sumom, saj so do zdaj spravili s poti že tri njegove namestnike in svetovalce: Krestinskega in Karahana so ustrelili, Sokolnikova obsodili na deset let ječe. Od policijskih komisarjev GPU (tajne policije ali čeke) je Džerdinski mrtev, Menšinskega so zastrupili, Jagodo ustrelili. Prvi komisar za državno obrambo, vojni minister, Krilenko je zaprt. Njegov naslednik Trocki živi v izgnanstvu, tretji, Frunse, je umrl zaradi nevarne operacije, h kateri ga je policija prisilila. Kakšen je položaj sedanjega vrhovnega poveljnika

rdeče vojske, maršala Vorošilova, je težko reči. Do zdaj so odstranili šest njegovih pomočnikov: maršala Tuhačevskega so ustrelili, Gamarnik se je tej usodi izognil s samomorom, maršal Jegorov, admirala Viktorov in Orlov ter general Alksnis so v zaporu.

Od komisarjev za težko industrijo je Ordžonikidze mrtev, Mežjauk zaprt, komisariat vodi zdaj Kaganovič. Od podkomisarjev so Piatakova ustrelili, Savjenjagina pa zaprli. Prejšnji komisar za splošno industrijo Ljubimov je v preiskovalnem zaporu. Komisar za lesno industrijo Lobov je zaprt, njegovega naslednika Ivanova so ustrelili, sedanji komisar Rišov pa je zadnje čase predmet hudih napadov in pričakujejo, da bo v kratkem aretiran.

Od dosedanjih komisarjev za promet so vsi zaprti: Rudzutak, Ruhimovič in Babulin. Dolgoletni komisar za rečni promet Pahomov je v ječi.

Posebno žalostna je zgodovina poštnega komisariata. V zadnjem času so ga vodili Rikov, ki so ga ustrelili, Chalepski, ki je v ječi, in Jagoda, ki so ga utrelili. Od prednikov sedanjega komisarja za državna posestva, Jurkina, so Ivanova ustrelili, Kalmanovič pa je v ječi. Prav tako se je zgo-

GOSPODINJE!

Navodila za vkuhanje dobite v raznih strokovnih knjigah. Pišite po ponudbo. — Papir in vse druge potrebščine dobite po ugodni ceni pri nas. Radi bi Vam postregli. Oglasite se pismeno ali osebno v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptujju.

dilo s prednikom sedanjega finančnega komisarja Čubarja: Hrisko je bil ustreljen, Brjuhanov je v ječi. Prejšnjega komisarja za zunanjo trgovino Rosenholza so ustrelili, Weitzer, prejšnji komisar za domačo trgovino, je v ječi, prav tako tudi prejšnji pravosodni komisar Kričkov. Zaprta sta tudi oba prejšnja komisarja za državne dobave Koljcov in Popov.

Od vseh sovjetskih ministrov ni niti enega, o katerem ne bi skrivna policija trdila, da je v njem z vednostjo komisarja samega razpredena protisovjetska propaganda. Zato ni čudno, da ni od bivših sovjetskih ministrov (ljudskih komisarjev) niti eden prost, marveč so vsi ali zaprti, ali pa so jih postrelili.

Društvene vesti

Vurberg. Na Vnebohod in na sledečo nedeljo so igralci prosvetnega društva predstavljali zgodovinsko igro »Črni križ pri Hrastovcu«. Imeli so lep gmoten in moralen uspeh. Prišlo je mnogo ljudstva tudi iz sosednih župnij, iz sanatorija je prišlo nad 30 oseb, med njimi bratje Srbi in Rusi. Tudi potomec Herbersteinov, grof Hubert z gospo je bil navzoč. Kar čudilo so se, ker so se naši fantje in dekleta, ki od jutra do večera trdo delajo, tako spretno kretali na odru. Zanimanje za igro je bilo zelo veliko, ker je igra iz naših krajev. V igri nastopi tudi Jurij grof Stubenberg, graščak na Vurbergu. Grofi Stubenberg so posedali Vurberg nad 150 let. Glavno vlogo v igri pa igrata Margareta Herberstein, graščaki-

nja v Hrastovcu, in njen sin Friderik. Zanimivo za ljudstvo je bilo tudi to, ker so videli na pozorišču žive konje, jezdece, vprego s kočijo in celo kozla. Žalostilo nas je le to, ker je predsednik društva Viktor Gašparič, ki je vodil vso prireditelj ter je imel glavno skrb, bil vsled bolezni — malarije — odsoten. Želimo mu vsi skorajšnjega zdravlja!

Sv. Jurij ob Ščavnici. Fantovski odsek si je naročil nove kroje, čeprav z velikimi žrtvami. Nekaj članov bo menda že na Telovo nastopilo v njih. Tudi za ljubljanski tabor se z vnemo pripravljajo. Fante najbolj navdušuje dejstvo, da je ta mednarodni tabor pod kraljevim pokroviteljstvom in da se bo tabora udeležil knez

vse, kar je bilo med njima sovražnega. Najel je stanovanje pri kmetu v Slovenji vasi na Dravskem polju. Novi stanodajalec se je pripeljal z vozom v Maribor po Rupnika in ga je potegnil s težko prtlija-govo vred na svoj dom.

Priprava papirja za dolarje

V Slovenji vasi je ostal Jurij pri mojstru ves teden. Pri tej priliki mu je učitelj natančno razkazal, kako bo posnel v kratkem ameriški dolar, kateremu je bil doslej le malokdo kos.

Pri dolarju povzročča ponarejevalcu največ preglavic in nepremostljive težkoče papir, na katerega je tiskan denar. Dolarskega papirja ni dobiti nikjer. Skušal ga bo ponarediti z različnimi najfinejšimi pripomočki in s papirjem, katerega se poslužujejo za izdelavo bankovcev drugih držav.

Rupnik je kupil v Mariboru žensko svilen obleko. Iz te je pulil nitke, jih mazal na lahno z voskom in jih lepil drugo za drugo na papir.

Pripravljanje papirja za dolarje je eno najbolj zamudnih del in traja toliko potrpežljivosti, kakor jo znore samo najbolj strasten ponarejevalec.

Na dolarskem papirju je res videti, kakor bi bil prevlečen z najtanjšimi raznobarvnimi svilenimi nit-

mi. Te nacufane in ovoščene nitke je naleplj: l mojster z vso natančnostjo dober teden in je še zelo malo naredil.

Potvarjanje papirja za dolarje je Juriju po osmih dneh toliko presedalo, da je prepustil mojstra nadaljnemu angelskemu potrpljenju in se je lotil svojih poslov.

Mojstra na delu

Javna tajnost je bila, da sta na Dravskem polju kar dva mojstrska ponarejevalca na delu. Treba samo enega povabiti, mu dati stan ter hrano in denarja ti napravi, kolikor hočeš. Ljudem je bilo obče znano, kdo vse si je že pomagal z narejenim denarjem.

O ponarejevalcih niso govorili samo moški, celo ženske in šoli odrasla mladina. Marsikatera gospodinja je poklicala k sebi na dom Jurija, da bi ji poslikal hišo. Kakor hitro se je odzval ter prišel, je že tudi moral poslušati prav mile prošnje, naj ji namala na papir nekaj takega, čemur pravijo denar in za kar se dobi vse.

Nekateri boljši gruntarji so mu ponujali v uk za fotografiranje svoje sinove s postranskim namenom, če ga bo vzel, bo dečko že tako postrani poškilil, kako slika mojster bankovce. (Dalje prihodnjič)

Sedem prstov na eni roki

V Sorrentu pri Neaplju v Južni Italiji je rodila neka 30 letna Elizeta Barbeta dete ženskega spola s sedmimi prsti na obeh rokah in nogah. Mati in otrok sta sicer zdrava.

Srebrna gora v Boliviji

V pravljicnih knjigah se včasih bere o zlatih in srebrnih gorah, kakršnih ni narava ustvarila nikjer na svetu. Vendar pa stoji v Boliviji v Južni Ameriki srebrna gora, ki zasluži svoj naziv tudi v resnici. To je 1700 metrov visoki vršac Cerro de Potosi, kjer kopljejo srebrno rudo že od 17. stoletja. Po strokovnih ocenitvah je dala gora doslej za 38 milijard ple menitih rud.

Pavle. Vsak bi rad bil 29. junija na ljubljanskem stadionu med tisoči mladih katoliških telovadcev devetih narodov: Čehov 3000, Francozov 700, Poljakov, Belgijcev, Holandcev, Luksemburčanov, Švicarjev, Američanov in Slovencev. Iz našega odseka gre v Ljubljano najmanj 20 članov. Dekleta pa, ki preveč mislijo na »činčara« ob letošnji primiciji, pa imajo salamensko malo korajže za nove kroje in Ljubljano; vendar jih je že devet prijavljenih. Tudi nečlanov bo več izkoristilo polovično vožnjo. Tem se sporoča, da se prijavijo pri g. kaplanu ali pri g. Jožefu Čušu in da do 14. junija plačajo pet din za legitimacijo in taborni znak. Celodnevna hrana v Ljubljani bo stala v posebnih kuhinjah

o. 10 din, skupno prenočišče 3 din, na posteljah 6 din.

Mladinski tabor v Braslovčah 12. junija. Na predvečer bodo kresovi oznanjali velik praznik savinjske katoliške mladine. Sprevod naj pokaže, koliko nas je; sodelujeta dve godbi. Pri maši prepevajte vsi. Ne pozabite na kroje, zastave, narodne noše. Konjeniki, kolesarji, pripravite se! Prijavite se za skupna kosila! Bog živi!

★

Ljudska igra »Krucik«, ki jo je napisal Mariborčan Brumen, je dotiskana in je društvom na razpolago v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila in pri avtorju: Brumen, Maribor, Orožnova ulica 2. Društva, sezite po njej!

Peter Rešetar rešetari

Pika v vprašanju. Vsako vprašanje ima piko. Tudi hrvatsko vprašanje ima piko in sicer je to judovska pika in brez rešitve te pike ni rešitve hrvaškega vprašanja. Že tedaj se mi je čudno zdelo, ko je Maček dal poziv, naj ljudje kupujejo pri židovskih trgovinah v Zagrebu. Ali je Maček res v zlatih verigah zagrebških Judov? Hrvaški narod postaja vedno bolj pozoren in Mačkov vpliv pa vedno bolj prozoren!

Brez hvaležnosti! Nikomur se v Jugoslaviji tako dobro ne godi, kakor Judom. Vidim pa, da niso nič kaj hvaležni. Jaz bi jim prijateljsko svetoval, da naj se poboljšajo, da bi ne šli mi prehitro v šolo k sosedom!

Radič ni radičevce! Sem le imel prav, ko sem vam povedal, da Radič mlajši ne bo priznan za radičevca. Res ga sedaj niso sprejeli v svojo organizacijo. Morda bodo celo zahtevali od njega, da si naj ime izpremeni, rodbinsko in krstno. Smola je namreč, da ima rodbinsko ime po očetu Radiču, krstno pa po Mačku Vladkotu. Torej mladi Vladko, prekrstili te bomo.

Kaj delajo slovenski radičevci. Upajo, da bo dobil Dobovišek vse poslanske dnevnice za vsa leta nazaj. Naj le upajo!

Pozdrav JNS. JNS bo vpeljala fašistični pozdrav in sicer dviganje obeh rok na enkrat, kajti JNS je pripravljena, da se uda, za vsako ceno uda tudi stranki JRZ, ako jo hoče.

Otvoritev novega sodišča in sodnih ječ v Murški Soboti so slavili z godbo in petjem. Jaz bi tako slavnost pripravil, če bi sodišča odpravili

in bi ljudje brez paragrafov in ječ bili pošteti. In jaz bi tudi bil svoboden in bi vam marsikaj povedal, ko sem moral dosedaj besedo vzeti nazaj.

Kaj bo iz njega. Iz češkega Pišćanca (Helen) so mislili, da se bo razvil velik petelin, je pa šel dvakrat na Angleško in je postal velik kapun.

Slovanska kri se buji. Ko se je začelo 20. stoletje, so dejali, da je to stoletje slovansko stoletje. Zato so kmalu začeli uničevati Slovane. Najpreje so se spravili nad nje v svetovni vojni. Zgodilo pa se je ravno narobe, kakor so pričakovali. Lotili so se Rusije in jo spravili pod nemško židovsko boljševisko knuto. Toda tudi narodna Rusija že gleda v krvavo zarjo belega dneva. Zdaj so se spravili nad Češko. Toda češki lev je pokazal zobe in poljski medved se je postavil poleg njega. Pa slovansko stoletje se bo pokazalo šele tedaj, ko se Slovani ne bomo le branili, pač pa bomo šli po svoje tja do svojih mejnikov. Veste, kje so naše meje?

Dobro poročevalsko službo ima Društvo narodov. Te dni je Društvo narodov izvedelo, da je na španskem državljanska vojska. Sklicalo bo na poziv Anglije mirovno konferenco. To je znamenje, da bo vojske kmalu konec, ker društvo narodov pride vedno h koncu.

Nov narod so odkrili. Na severnem tečaju so odkrili nov narod, ki še nič ne ve o naši kulturi. Da bo brž poučen, so ga oborožili s puškami in samokresi.

Dopisi

Šmartno pri Slovenjgradu. Ob priliki vzgona živine na velik živinorejski pašnik na Kraški gori se je udeležila poučnega izleta naša mlada Kmečka zveza iz Šmartna. Pri dokaj lepem vremenu in veseli razigranosti smo prispeli na pašnik, kjer nas je toplo pozdravil načelnik pameške krajevne Kmečke zveze, ki je obenem odbornik pašniškega odseka g. Ivan Vrhnjak ter nam je sam tako gostoljubno postregel. Nato pa smo si dodobra ogledali celo gospodarsko poslovanje ter nadvse lepi pašnik. Med popoldanskimi urami smo sprejeli v našo sredino še dva gostoljubna gospoda in sicer g. načelnika pašniškega odseka g. Lobeja iz Slovenjgradca ter g. Aparo iz Starega trga, kmalu potem pa je še prišel g. inženjer Benko. Med veselimi pogovorom o našem velikem delu pa se je pripeljala mlada Kmečka zveza iz Starega trga. Ob odhodu so govorili g. Lobe, g. Vrhnjak in g. inž. Benko, ki je poudaril pomen tega pašnika za naš okraj. Nazadnje je še imela naša voditeljica dekliške mlade Kmečke zveze nagovor.

Sv. Peter na Kronske gori pri Dravogradu. Letos obhajamo pri nas 150 letnico obstoja naše

župnije. Ker se zavedamo, kolikega pomena je za nas naša župnija, zato bomo njen jubilej po svojih močeh slovesno obhajali, da se primerno zahvalimo Bogu za vse duhovne dobrate, ki jih deli že toliko let v tej župniji. Prosili bomo Boga tudi, da bi še v bodoče naklanjal nam in našim potomcem svoje milosti v naši župniji. V ta namen bomo imeli štiridnevni mali misijon, ki ga bo vodil častiti gospod pater-kapucin Ladislav Hazemah iz Celja od 26. do 29. junija t. l. Vabimo tudi druge iz sosednjih župnij, da bi se udeležili naše slovesnosti in se priporočali sv. Petru.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Po 15 letih se je zopet vršil v naši župniji sv. misijon. V dneh od 15. do 23. maja so farani neprestano prihajali v cerkev, ki je bila vedno polna zvestih poslušalcev. Le z nekaj prav redkimi izjemami so vsi opravili sv. spoved in sprejeli sv. obhajilo. Nad 6000 sv. hostij se je podelilo vernikom. Gg. misijonarji so s svojimi globokimi življenjskimi gridigami odpirali še tako zakrknjena srca, da se je vsak pocutil potolaženega in zadovoljnega. Vso srečo in blagoslov sv. misijona pa smo občutili pri rimski procesiji



Hranilnicam in posojilnicam!

Vse potrebne tiskovine za uradno poslovanje dobite v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Priporočamo vam tudi nabavo lastnih hranilnih knjižic. Natisnemo vam vsako, tudi majhno naklado.

Zaradi točnega poslovanja s kmečkimi dolžniki si kupite brošuro, ki ima vse zadnje spremembe in dopolnitve ter avtentična tolmačenja.

Pisarniške potrebščine vam nudimo po ugodnih cenah.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor, Ptuj.



ki se je z gorečimi bakljami v rokah vila po lepem našem žitnem polju. Iz več kot tisoč grl je donela v prvem mraku zahvalna pesem Stvarniku za vse njegove dobrate. Toilke iskrene sreče, dušnega miru in navdušenja za Boga že nismo dolgo občutili in doživeli. Zato moramo biti hvaležni vsem prirediteljem sv. misijona.

Mala Nedelja. V 21. številki »Domovine« je znana »dopisna agencija« iz Male Nedelje zopet nekaj začitkala v obrambo »nedolžnih« nacionalcev. Pa slabo čivka. Dobro vemo, kdo je priredil »štafetni tek« z noži. Seveda so dopisniki v »Domovini« označili vso stvar tako, kot da so bili to naši fantje. Mi pa pravimo: Kaj nas briga, če se nasprotniki med seboj tepejo in prirejajo juriše eden na drugega! Z napadalcem nimamo mi »slovenski fantje« nič skupnega. Napadalec in napadeni sta oba iz nam nasprotnih vrst. Sploh so se zadnje čase nasprotniki z vso silo zagnali v fantovski odsek. Ta jim je strašen trn v peti. Na veliko soboto je fantovski odsek prvič nastopil v procesiji, kot je bilo to omenjeno v eni prejšnjih številki »Slov. Gospodarja«. In ostre »nacionalne oči« so na vseh krajih prežale na nas. Namesto, da bi se udeležili procesije, so nekateri nasprotni bratje in sestre ves čas stali ob strani, kritizirali, se smejali in zabavljali čez nas. Ponovno poudarjamo: Naši fantje niso znali tako elegantno korakati, kot bi znali to »bratje«, ker fantovski odsek ni imel nobene prireditve, kjer bi celo noč plesali. Tudi na »družabnih večerih«, kakor imenujejo naše sestanke, še od daleč nismo počenjali kaj takega. Tudi ne pri telovadnih urah. To vam, gospodje nacionalci, lahko izpriča tudi vaš »detektiv«, ki ste ga pošiljali na naše sestanke. Ker pa vam ta »detektiv« ni poročal resnice, smo prisiljeni, da mu prepovemo udeležbo na naših sestankih. Omenimo še to: Naši plakati bi bili varni pred »napredniki« samo tedaj, če bi jih stražili z nabito puško. Zaenkrat dovolj odgovora na zahrbtno blatenje fantovskega odseka. Glede »prizadetih« vam lahko postrežemo z imeni. V politiko se pa fantovski odsek načelno ne vmešava in boste na ostale lažne napade dobili odgovor od drugih. Če ne boste, gospodje liberalni magnati prenehali, z lažnim blatenjem našega fantovskega odseka, bodisi z besedo, bodisi s tiskom, bomo prisiljeni iskati zadoščeno. Razne »cvetke« iz nasprotnega vrta še pridejo na vrsto.

Kostrivnica. Lepo obletnico je obhajal v nedeljo dne 21. maja v okolici dobro znani šverk Ivan. Doživel je visoko starost 95 let. Kljub tolikim letom je še vedno čil in zdrav. Ob tej slovesnosti so se zbrali njegovi sinovi in hčere, vnuki in pravnuki iz Italije in Nemčije, da počastijo svojega očeta, odnosno deda. Našemu jubilantu želimo, da bi dočakal še stoletni jubilej. Bog ga živi!



31. maja je stopil sv. Oče Pij XI. v 82. leto

Kongres društva za ceste

Štiri ministri v Ljubljani

Zadnjo soboto je bil otvorjen v Ljubljani velesejm. Otvoritvi sta prisostvovala prometni minister dr. M. Spaho in dr. M. Krek. Zastopnika vlade sta bila prisrčno sprejeta in pozdravljena.

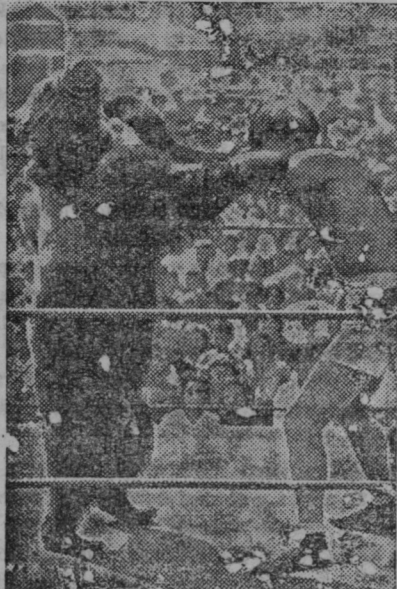
Ob prihodu ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča in gradbenega ministra Stoševića v Ljubljano 5. junija na cestni kongres je bil sprejem veličastna manifestacija.

Na ljubljanskem kolodvoru je že pričakala ministra množica prebivalstva, zastopniki oblasti in zlasti pa mladine JRZ.

Sprejema se je udeležil ban dr. Natlačen z načelniki banske uprave, ban savske banovine dr. Ružič, ki se mudi v Sloveniji, mariborski podžupan Fr. Zebot, celjski in ptujski župan, predsednik Društva za ceste ter razni drugi odličniki.

Ministrskemu predsedniku so izrekli za banom dobrodošlico: predsednik Društva za ceste, predsednik Zveze fantovskih odsekov in pa zastopnik JRZ mladine v Sloveniji.

Med splošnim navdušenjem vseh, ki so se zbrali k sprejemu, se je odpeljal dr. Stojadinovič z gradbenim ministrom in banom na orel velesejma.

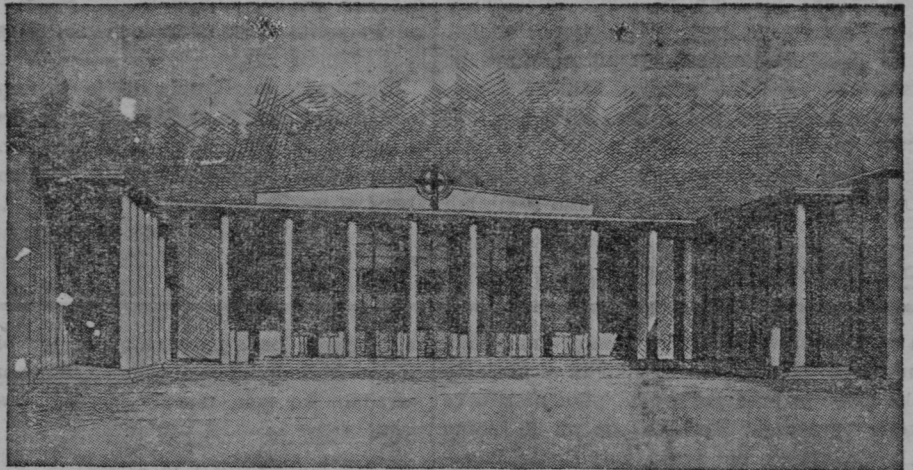


Ameriki se nistopal medved v boksanju. Pri prometni nesreči je bil živalski bokser tako poškodovan, da se ne more več boksati. Lastnik medveda zahteva 175.000 dolarjev odškodnine

Maribor dobi novo cerkev, posvečeno presvetemu Rešnjemu Telesu

Največja lavantinska župnija sv. Magdalena v Mariboru s svojimi nad 25.000 verniki nujno potrebuje novih cerkev. Že nad dve leti se vrše

neje, če se bo kedaj zidala prava cerkev Presv. Rešnj. Telesa, bo to poslopje farni društveni dom. Pročelje stavbe bo imelo zelo okusno lice,



posebne božje službe v železničarski koloniji. Najprej so bile sv. maše v šol. sobi otroškega vrtca, sedaj se pa vrše tri maše na hodniku nove magdalenske meščanske šole. Ljudje silno radi hodijo k službi božji v podpritične hodnike: katakombe jih imenujejo.

Vedno več ljudi prihaja. V majniku so postali sicer prostorni hodniki premajhni. Zato so se odločili tamkajšnji prebivalci, da zgrade novo cerkev. Podvzeli so energično potrebne korake in tako bo letos na praznik Presv. Rešnj. Telesa že blagoslovljen temeljni kamen za novo cerkev, ki bo posvečena tej Skrivnosti. Obred blagoslovitve izvrši sam prevz. g. škof. V jeseni upajo že maševati v novi cerkvi. Bo pa ta cerkev nekaj posebnega: zidana bo v obliki dvorane in bo služila sedaj za službo božjo, kas-

akor kaže slika. Načrt za stavbo je naredil mariborski inž. Herbert Drofrenik.

Ljudje tamk. okoliša, večinoma delavci, so z veliko požrtvovalnostjo prispevali visoke zneske h graditvi svoje cerkve. Bilo je naravnost ganljivo, kako so ti dobri ljudje prinašali zlatino in srebrnino (ure, zapestnice, verižice, celo poročne prstane) v dar za nove kelih in drugo. Tudi denarnih prispevkov so darovali nad pričakovanje. Vendar še manjka precejšen znesek. Mogoče se bodo našli tudi med čitatelji našega lista dobri ljudje, ki bodo plemenito delo podprli in pomagali postaviti prvo cerkev Presv. Rešnj. Telesa na Slovenskem, v kateri se bo posebej molilo za ohranitev vere med delavskimi sloji. Prispevki se lahko pošljejo na naslov D. Oberžan, duhovnik, Maribor, Magdalenska 61.

Kongres za ceste

Po ogledu velesejma se je udeležil dr. Stojadinovič in gradbeni minister svečanega dela kongresa Društva za ceste v ljubljanskem Trgovskem domu, ki se je vršil pod pokroviteljstvom kneza namestnika Pavla.

V slavnostno opremljeni dvorani je otvoril kongres predsednik Društva za ceste general in minister v pokoju Milosavljevič. Predlagal je vdanostno brzojavko kralju ter knezu namestniku, kateri je pokazal doslej največ pobude za zboljšanje naših cest. Pozdravil je ministrskega predsednika, ostale ministre ter odličnike.

Vožitelj Slovencev dr. A. Korošec je poslal kongresu brzojavni pozdrav. O programu Dru-

štva za ceste je govoril dr. V. Vrhunec. Naglašal je zlasti cestne potrebe Slovenije, ki je okno Jugoslavije v svet in mora dobiti čimprej zboljšane in tudi nove cestne zveze. 20letnico zedinjenja bi morala naša država proslaviti z veliko cesto: severna meja—Ljubljana—Zagreb—Beograd.

Gradbeni minister Stošević je v svojem govoru razložil, kaj smo gradili doslej in kaj bomo za bodočnost v sodelovanju z inozemstvom.

Ministrskemu govoru je sledilo poročilo inženjerja Dabiča.

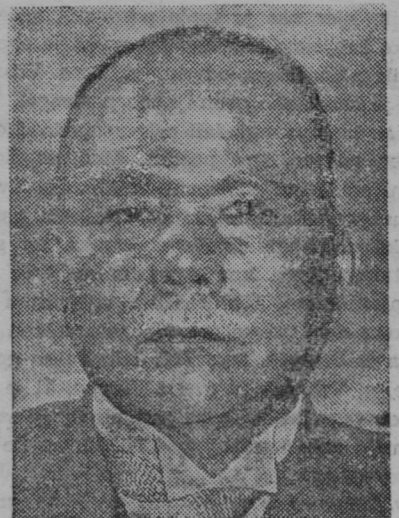
V opoldanskih urah je bil kongres zaključen. Sledilo je svečano kosilo v banski palači, nakar je odpotoval dr. Stojadinovič na Bled.

Poslednje vesti

Novice iz drugih držav

Japonska divizija še vedno v hudih škripcih. Sprejaj poročamo, da je zašla japonska divizija generala Dojehara v največjo nevarnost, da bo zajeta. Kitajski obroč okrog Dojharove divizije se vedno bolj zožuje. Kakor poročajo iz Hankova (nova kitajska prestolnica) se je divizija, ki je spočetka štela 30.000 mož, v zadnjih borbah skrčila že na 23.000. Poleg tega so jo Kitajci razpršili, tako da med posameznimi njenimi oddelki ni več nobene zveze. Že v prvih borbah, ko se je divizija pojavila pred Langfengom, je bilo ubitih okrog 400 Japoncev. Nato je severno od lunghajske proge v hudih borbah padlo še nadaljnjih 3000 mož. Kitajska vojska je sedaj obkročila nekatere izmed razpršenih ostankov divizije. Južno od Langfenga je obkrojenih okrog 7000 Japoncev severovzhodno od mesta okrog 6000, nekaj tisoč jih je obkrojenih na področju med Langfengom in Kajfengom, 2000 pa na levem obrežju Rumene reke. Japonci morajo ostanke divizije preskrbovati z živežem in strelivom s pomočjo letal. Tri japonske divizije, ki so jim bile poslani na pomoč in so obtičale po 100 in več kilometrov daleč od njih, se še vedno niso premaknile. Ponekod so se morali ti japonski oddelki celo umakniti zaradi silnega kitajskega pritiska.

Strahovita razdejanja v Kantonu. V zadnjem času tedensko oznanjamo, kako kažejo vse predpriprave, da bodo skušali Japonci zavzeti najvažnejše kitajsko trgovsko mesto Kanton, ka-



General Ugaki, novi japonski zunanji minister

terege so doslej že 10krat bombardirali iz zraka. Mesto kaže sliko strahovitega razdejanja, ker so porušile bombe cele skupine hiš in je bilo ubitih ter ranjenih na tisoče civilistov. Dne 4. junija dopoldne je priropotalo nad Kanton 30 japonskih bombnikov in je metalo bombe 35 minut. Bombe so padale ne na vojaške zgradbe, ampak na prometna središča in na hiše zasebnikov. To bombardiranje je ubilo 750 ljudi, 1350 je bilo ranjenih. Očividci poročajo, da je ena težka bomba vrgla 30 ljudi v zrak, 40 pa jih je raztrgala na drobne košččke.

Domače novice

III. redni tabor pri Sv. Trojici v Slov. gor. od 11.—12. junija. Veliko zanimanje po vseh III. redniških okrožjih vlada med našim ljudstvom. Kdor bo le mogel bo poromal na naš tabor. Romarji-III. redniki in vsi drugi nikar se ne ustrašite, če bo vreme malo ponagajalo. Vsi pridite peš, z avtomobili, z vozovi in sicer že v soboto 11. junija ob 6. uri k sprejemu ml. g. prošta škofovega odposlanca dr. M. Vraberja. Bližnje III. rednike pa vabimo, da se udeležijo tridnevni duhovnih vaj. Nad vse lep bo tudi prizor, ko se bo premikala v mraku velika procesija z bakljami. Po procesiji pa pojdite vsi na lepo versko igro »Teofil«. Jubilanti, ki so se priglasili se imajo do 9. ure zjutraj v nedeljo zbrati na telovadišču. Za vse bo preskrbljeno tudi za ceneno prehrano. Samo pridite vsi in pridite z veselim srcem in s pesmijo na ustih po



Francoski letalski umetnik razkazuje v Saint Germain svoje izredno drzne letalske spretnosti



Električna žarnica za 10.000 vatov je bila na vpogled na elektrotehnični razstavi v Filadelfiji v Združenih državah Severne Amerike.

vzgladu našega očeta sv. Frančiška. Vsi drugi iskreno vabljeni!

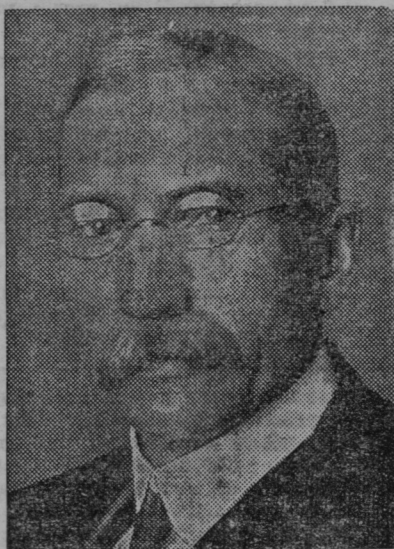
Delavec smrtno ponesrečil. V Marijinem gradu pri Nazarjih se je smrtno ponesrečil pri skladanju lesa 51letni delavec Anton Melavec iz Rečice ob Savinji. Smrtno ponesrečeni zapušča 81letnega očeta, sestro in brata.

Železniški premikač ob nogo. V Trbovljah je skočil železniški premikač Fridolin Kokec s stroja. Pri skoku je zašel z nogo med tračnice in lokomotiva tovornega vlaka mu je odrezala nogo v členku.

Cela družina ponesrečila z motorjem. Z motornim kolesom s prikolico se je peljal na binško nedeljo 31letni posestnik Paul Jožel iz Sv. Jeronima pri Vranskem v Rečico. Motocikel je vodil oče, v prikolici je sedela žena in 5letni sinček. Na povratku v Vransko je zadelo kolo ob kamen in sunek je vrgel vozilo čez cesto. Pri padcu si je zlomil oče roko in dobil še druge nevarne poškodbe. Sinček si je zlomil desno nogo nad kolonom, mati pa je dobila lažje poškodbe.

Smrtna žrtev fantovskega pretepa. Na binško soboto je popivala v Črni pri Prevaljah večja družba drvarjev in drugih delavcev. Na noč je rasel med pivci prepir, ki je končal s krvavim pretepom. Kot smrtna žrtev pretepa je obležal 23letni Andrej Napotnik, hujše poškodbe je dobil Anton Globočnik.

Vlak povozil smrtno pridnega delavca. V tovarni Kranjske industrije na Jesenicah se je zgodila nesreča, koje smrtna žrtev je postal mlad ter pridni delavec Valentin Polka, doma iz Hrušice. Polka je bil zaposlen pri tovarniški železnici. Pri odpenjanju vagonov je stopil tako, da je obtičal s petami med tračnicami. Ni si



General Hertzog je že leta 1924 v južno-afriških združenih državah ministrski predsednik. 72-letni general je zopet zmagal pri parlamentarnih volitvah



Vojna agitacija na Japonskem. V budističnem svetišču v Tokiju so oblekli vojaki Budov kip v vojaško uniformo

SEJMARJI! Za birme in božja pota dobite za posebno nizko ceno naše molitvenike, rožne vence in druge predmete. Zglasite se v prodajalni Tiskarne sv. Cirila v Mariboru ali Ptuj!

mogel sam pomagati in lokomotiva je reveža povozila. Premikač je izdahnil v nekaj minutah.

Vlomilski obisk v trgovini. Trgovino trgovca Sveteka v hiši gospe Albertove na Rečici ob Paiki je obiskal vlomilec, kateremu so morale biti razmere prav dobro znane. Svetek je oškodovan na raznem blagu za 5000 Din.

Elektrika ubila vajenca. V delavnici ključavničarja Julija Stermenskega na Tržaški cesti v Ljubljani je ubil električni tok 17letnega vajenca Jožefa Hočevarja.

Društvene vesti

Potek trojne proslave v št. Iju. Na binško ponedeljek se je vršila v obmejnem št. Iju trojna veličastna proslava: 150 letnica ustanovitve prve šole, 70 letnica sezidanja sedanje šole in 20 letnica Kraljevine Jugoslavije. Za trojni jubilej se je št. Ij slavnostno oblekel in posebno pozornost je vzbujal napis na nekdanji šoli Schulvereina: »Državna ljudska šola generala Maistra«. Pred to šolo je bil postavljen oltar za službo božjo in prostor za odlične goste. K pomenljivim slavnostim se je zbral v obilnem številu domači narod, sosedje in odličniki iz Maribora z gasilsko godbo. Službo božjo je opravil ravnatelj Cirilove tiskarne g. Fr. Hrastelj. Po sv. maši se je vršilo slavnostno zborovanje pod vodstvom g. svetnika E. Vračka. Zborovanje je otvoril šolski upravitelj Sardoč. Pozdravil je vse častne goste ter prečital pozdravni brzojavki dr. Korošcu in šolskemu referentu. Mariborski podžupan Žebot je govoril o zgodovini šentiljskih šolarjev. V imenu Maistrovih borcev je pozdravil zborovalce dr. Dolar iz Maribora. Dopoldansko proslavo je zaključila godba z sviranjem državne himne. Popoldne se je vršila pred Gasilskim domom ljudska veselica.

Tabor Zveze fantovskih odsekov v Trbovljah. Na binško nedeljo se je zbralo na taboru slovenskih fantov in deklet v Trbovljah nad 4000 ljudi. Dopoldne po sprejemu in sprevedu od kolodvora je bila na telovadišču sv. maša s cerkvenim govorom dr. Trstenjaka. Po sv. opravi je bil navdušenih pozdravov deležen minister dr. Krek in pa voditelj Slovencev dr. Korošec, ki je tabor brzojavno pozdravil. Po otvoritvi shoda so zbrane množice burno nazdravljale kralju, knezu namestniku, vojnemu ministru in zastopniku mariborskega škofa g. stolnemu dekanu dr. Cukali. Glavni govornik ej bil g. Terseglav iz Ljubljane. Popoldansko proslavo so izpolnile telovadne točke fantovskih odsekov, simbolične vaje dekliških krožkov ter govor dr. Basaja iz Ljubljane in dr. Bitenca iz Celja.



Francoski maršal Petain, ki je zmagal v svetovni vojni pri trdnjavi Verdun, govori pri vojaški slavnosti



OB NAVZOČNOSTI DEVETIH NARODOV:

MEDNARODNI MLADINSKI TABOR V LJUBLJANI • OD 26. DO 29. JUNIJA 1938

Glavni tabor na Petrovo

Od 26. do 28. junija bodo predvsem razne tekme. Dne 27. junija bo poleg tekm mednarodna akademija v Unionu od 20.—22. ure. Dne 28. junija bo poleg tekm zborovanje prosvetnih delavcev ZFO v Unionu od 8.—12. ure. Ob 9. uri bo blagoslovitev zastave VDK v kapeli Marijanišča, nato do 17. ure zborovanje prosvetnih delavcev v dvorani pri Mikliču. Od 16.—18. ure slavnostno zborovanje Prosvetne zveze v Unionu. Ob 20.30—22. ure jugoslovanska akademija v Unionu, čehoslovaška v opernem gledališču.

Spoved in sv. obhajilo, sv. maše in pridige

V torek, 28. junija, je prilika za spoved v vseh ljubljanskih cerkvah od 4. popoldne dalje do 10. zvečer, po 10. pa naj pridejo tisti, ki so bili prej zaposleni.

V sredo, 29. junija, je za fante v stolnici ob 5. zjutraj maša in med mašo skupno obhajilo; prevz. g. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman; nato pridiga: prevz. g. škof mariborski dr. Iv. Tomažič.

Na Stadionu pridiga: prevz. g. škof ljubljanski dr. Gregorij Rožman; maša: g. škof mariborski dr. Ivan Tomažič.

Glavni tabor na Petrovo

Spored glavnega tabora na Petrovo 29. junija bo sledeči:

zjutraj in popoldne:

- 5.00: budnice;
- 5.00: sv. maša in skupno obhajilo vseh članic, mladenk in gojenk v Uršulinški cerkvi, Kongresni trg.
- 5.30: sv. obhajilo po ljubljanskih cerkvah za člane ZFO in članice VDK;
- 5.30: pri Franciškanih sveta maša in sveto obhajilo za članstvo Prosvetnih društev;

Dramlje. Na željo občinstva se igra: »Micka premislil si!« v nedeljo, dne 12. junija ob 15. uri ponovi. Pridite! — Odbor Prosv. društva.

Sv. Rupert nad Laškim. Za naš Slomšekov prosvetni dom so med drugim dosedaj darovali v dinarjih: Domači župljani 898, darovalci župnije Laško in Trbovlje 640, Jurklošter 157, kr. ban. uprava 1000, Trgovine: Stermecki 30, Dobovinčik 50, Val. Hladin 50, Bata 50. Prosvetno društvo Trbovlje 80. Skupno 2925 din. Vsem dobrotnikom Bog plačaj. Navedene trgovine pa toplo priporočamo. Razposlali smo še več okrožnic oziroma prošenj v ta namen, upamo, da jih bodo vsi dobromisleči upoštevali in nam priskočili z denarno podporo v pomoč. Sicer naši ljudje tudi delajo s tlako, pa z denarjem ne zmorejo vsega, ker so pač večina revni.

Št. IIj pri Velenju. Prosv. društvo ponovi v nedeljo 12. junija gledališko igro »Dve materici« v društvenem domu. Začetek točno ob 3. Ker je igra prvokrat vsem ugajala, vabi društvo ponovno vse prijatelje poštene zabave za nedeljo v št. IIj.

Št. IIj pri Velenju. Naše prosvetno društvo je tvegalo zanimiv poskus. Na praznik, dne 26. maja so nastopili fantje z igro »Stari in mladi«, v nedeljo 29. maja pa so dekleta uprizorila »Dve materici«. Poskus se je obnesel: vsakokrat je

Sprejemni izpiti na državnih klasičnih gimnazijah v Mariboru. Na drž. klasični gimnaziji bodo sprejemni izpiti v I. razred v soboto 25. junija. Z 10 din kolekovane prošnje je predložiti do 23. t. m. K izpitu se sprejmejo letniki 1925—1928. Izpiti so samo v juniju. Prošnji je priložiti rojstni list in izpričevalo o dovršeni ljudski šoli.

Sprejemni izpiti na novi realni gimnaziji v Mariboru. Ravnateljstvo drž. nepopolne mešane realne gimnazije (Razlagova ulica 26, ali tudi Zrinjskega trg) javlja, da se vršijo na tem zavodu sprejemni izpiti za I. razred dne 24. junija od pol 8. ure dalje. Za sprejemni izpit je treba vložiti pri ravnateljstvu z 10 din kolekovano prijavo od 20. do 22. junija.

- 6.30: zajtrk;
- 7.00: zbirališče za spreved (po ulicah okrog Jugoslovanske tiskarne);
- 8.00: spreved krojev in narodnih noš po glavnih ulicah na Stadion;
- 10.30: a) sv. maša z ljudskim petjem evharističnih pesmi, cerkveni govor; b) trije govori (med temi en zastopnik PZ), največ po 10 minut, podajo resolucije iz zborovanj prejšnjega dne;
- 12.30—13.30: kosilo za sodelujoče članstvo;
- 13.30: zbor vseh sodelujočih na določenih zbirališčih.

Popoldne na stadionu

- 14.30—18: 1. Rajalni pohod in proste vaje mladenk ZFO.
- 2. Rajalni pohod in proste vaje mladenk VDK.
- 3. Nastop češkoslovaških Orlc.
- 4. Nastop češkoslovaških Orlov.
- 5. Nastop inozem. gostov (po možnosti vseh naenkrat) z raznimi prostimi in skupnimi vajami.
- 6. Rajalni pohod in proste vaje članic VDK.
- 7. Nastop najboljših mednarodnih telovadcev na orodju.
- 8. Vzorni nastopi inozemskih gostov z redovniki, prostimi in simultanimi vajami na orodju itd.
- 9. Nastop naše vojske.
- 10. Rajalni pohod in proste vaje članov ZFO.
- 11. Nastop konjenice.
- 12. Objava rezultatov tekm in slovesna razdelitev daril zmagovalcem (po olimpijskem načinu).

bila društvena dvorana polna občinstva. Vsekakor lepo priznanje in znamenje velikega zaupanja, ki ga uživa društvo, pa tudi znamenje notranje moči in sile društva. Gledalci so na glas zahtevali, naj se igra ponovi, in kakor slišimo, se bo res ponovila na praznik sv. Trojice. Hvaležni smo dekletam, da so tako lepo proslavila majniško kraljico in želimo, da bi tudi pri ponovitvi uspela enako sijajno. Obe predstavi sta dokazali, da je prosvetno društvo še vedno zvesto sebi, zato ga tudi vse, kar je poštenega v št. IIju podpira in se z njim veseli njegovega krepkega življenja.

Naši rajni

Danijel nad Prevaljami. Mala je naša župnija, a pogosto se oglašajo znanček smrti. Dne 30. maja je Vsemogočni nepričakovano poklical k sebi po večno plačilo šiviljo Elizabeto Drug v starosti 58 let. Za šivalnim strojem jo je zadela kap, da je v šestih urah izdihnila. Bila je globoko verna, saj je šla skoro vsaki dan k sv. maši in k sv. obhajilu. Počivaj v miru! Sestri naše sožalje!

Sv. Benedikt v Sl. gor. V Ihovi je umrl v torek dne 31. maja g. Mlasko Franc. Pred smrtjo je poklical k sebi duhovnika, da tako uredi vse, kar ga je težilo. Bil je dober, skrben in delaven mož. Poročen je bil šele pet let ter zapuščal ženo, katero je nad vse ljubil in spoštoval ter dva sinčka. Sploh je bil pokojni vzor krščanskega moža, nedeljske sv. maše ni opustil nikoli. Vsem, kateri so z njegovo prezgodnjo smrtjo prizadeti izrekamo globoko sožalje!

Dopisi

Sv. Danijel nad Prevaljami. Presenečenje je vzbudilo, ko sta na prižnici odklicani kar dve sestri: Urška in Marta Čebul, pevki na koru. Izvolili sta si rudarja v Mežici za bodoča moža. Ženitovanjske slovesnosti so se vršile v Mežici. Kakor to dejstvo dokazuje, rastejo po naših solčnih krihrib cvetlice, da jih hodijo radi trgati snubači iz drugih župnij. Po dolinah pa jih

DOSEDAJ SO IZŠLE SLEDEČE KNJIŽICE »SLOV. GOSPODARJA«:

1. Zemljiška knjiga 5 din
2. Kako si sam izračunam davek 4 din
3. Zaščita kmetov v Jugoslaviji (Razprodano)
4. Predpisi o cestah in prometu na njih 14 din
5. Zakon o volitvah narodnih poslancev 8 din
6. O bolnišnicah in bolniških pristojbinah 5 din
7. Koliko sme očvetnik računati 5 din
8. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov 5 din
9. Uredba o kmetijskih zbornicah 5 din
10. Uredba, s katero se določa tarifa o nagradah notarjev . . 5 din
11. Uredba o likvidaciji kmetijskih dolgov z vsemi spremembami, dopolnitvami in a tentičnimi tolmačenji do 1. febr. 1938 . 12 din

Naročniki »Slovenskega gospodarja« do- bijo knjižice za polovično ceno.

mного sproti slana pomori. Daj Bog obema novoporočenima paroma obilo blagoslova.

Razkrižje pri Ljutomeru. Za našo prosvetno društvo je služil sv. mašo g. kaplan Pečar iz Ljutomera in sicer v Ljutomeru na binkoštno nedeljo ob pol 10. uri. Sv. maši je prisostvovalo okrog 120 članov društva, ki so tudi ob tej priliki opravili tam sv. spoved in med sv. mašo prejeli skupno sv. obhajilo s tem namenom, da se naše želje po samostojni župniji in slov. duhovnikih čim preje izpolnijo. Tistim pa, ki pravijo, da se v naši cerkvi, oziroma na koru mora vršiti vse »u hrvatskom štokavskom jeziku«, odgovarjamo sledeče: Neizpodbitna tradicija našega kora v cerkvi ostane slovensko petje, kakor je bilo od dneva posvečenja te cerkve do danes. — Na binkoštno nedeljo je prišel gosp. župnik iz Štrigove k nam maševat in ko je opazil, da organista in pevcev ni doma, je želel, naj ljudstvo poje po vsej cerkvi. Ljudstvo pa štokavskih pesmi ne pozna in je molilo rožni venec.

Mala Nedelja. Gasilska četa Mala Nedelja priredi na Trojičko nedeljo 12. junija ob 3. uri ob vsakem vremenu veliko tombolo. Dobitki: 1000 din, kolo, obleke, štedilnik in veliko število drugih lepih dobikov, ki bodo javno razstavljeni. Vrši se pri Gasilskem domu.

Sv. Andraž v Halozah. V naših lepih vinogradih, katerih ni uničil mraz, se obeta dobra vinska letina. Pač pa se že po nekaterih krajih pojavlja peronospora, nakar opominjamo vinogradnike, da ne zamudijo s škropljenjem! — Zadnje čase so se uzmoviči vrgli z vso paro na delo in opravljajo svoj posel večinoma v vinskih kletah, katere so pa po večini zaradi lanske slabe letine prazne. — Tudi pri nas imamo društvo jeruzalemskega osla, v katerem se zbirajo možje in fantje, ki postajajo med službo božjo zunaj cerkve ter s tem kažejo svojo močnatost in fantovstvo. Fantje, rajši stopite v prosvetno organizacijo, kjer boste imeli priliko za pošteno zabavo in potrebno izobrazbo. — Vse naročnike »Slov. Gospodarja«, katerim poteka naročnina obveščamo, da kmalu poravnajo naročnino, da se jim list ne bo ustavil. — Kakor povsod tudi pri nas vlada veliko zanimanje za mednarodni mladinski tabor v Ljubljani s katerim bi bilo v zvezi romanje k Mariji na Brezje in na Bled. Opozorjamo vse, kateri se hočejo romanja udeležiti, da se čim prej prijavijo.

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:

za vse leto 32 din, za pol leta 16 din, za četrt leta 9 din.

Kmečka trgovina

Trgovinska pogajanja

Naša država se trenutno pogaja s štirimi državami v svrhu nove ureditve oziroma izpolnitve trgovinskih pogodb. Najvažnejšega pomena so trgovinska pogajanja z Nemčijo. Ker je ta država zasedla Avstrijo, s katero smo imeli poprej posebno trgovsko pogodbo, izvoz iz naše države pa je še v veliki meri usmerjen v bivši avstrijski del sedanje nemške države, je treba sedaj trgovsko pogodbo, ki smo je imeli z Nemčijo preurediti tako, da bo upoštevala tudi avstrijske razmere. V Berlinu je bil že dosežen sporazum glede izvoznih kontingentov. Za naše kraje je važno, daje Nemčija dovolila izvozni kontingent za 150.000 hl vina, od katerega odpade tretina na Banat, tretina na Dalmacijo, tretina, t. j. 50.000 hl pa na Spodnje Štajersko. Vprašanje dvovlastnikov pa še ni rešeno ter se bo obravnavalo na posebni konferenci. — V drugi polovici junija se začnejo trgovinska pogajanja s Poljsko. V trgovskem prometu s Poljsko smo bili lani pasivni. Na Poljsko izvažamo največ tobak, tam pa kupujemo železniški material. Urediti je treba tudi vprašanje turizma, ker je med Poljaki veliko zanimanje za naše kraje. — Važna so tudi trgovinska pogajanja s Čehoslovaško republiko, ki se bodo pričela v prihodnjih dneh. V Pragi, Jugoslavija preuči povečanje izvoza živine v Čehoslovaško. — Tudi pogajanja s Švicco se bodo kmalu pričela. Za naše kraje bo važno vprašanje ureditve izvoza lesa v Švicco, ki bi bila lahko prav znatna, če se doseže tozadeven sporazum. Kakor vidimo, se naša vlada na vse strani trudi, da bi nam ustvarila primerne pogoje za izvoz naših kmečkih pridelkov v tujino.

Francija in Anglija bosta pri nas več kupovali

S Francijo in Anglijo nas pač družijo prijateljske zveze, ne pa trgovske. Sedanji časi so pa taki, da si moramo iskati predvsem takih prijateljev, ki bodo tudi od nas kaj kupovali. Dobro je to razumela Nemčija, ki je s tem, da je začela kupovati življenjske potrebščine v poljedelskih državah jugovzhodne Evrope, uredila z njimi tudi ozke prijateljske stike ter je zadobila na nje ne samo gospodarski, temveč tudi političen vpliv. Francozi in Angleži so to sedaj vendarle uvideli ter so se odločili, da bodo tudi oni države jugovzhodne Evrope na sebe navezali z gospodarskimi stiki. Pripravljajo revizijo trgovskih pogodb ter bodo povečali nakupe živil in drugih proizvodov. To bo prišlo predvsem prav našemu kmetijstvu. Pozna se to že sedaj, ko vidimo, da je Anglija v letošnjem letu izmed vseh držav od nas največ izvozila.

Živina

Živinske cene so se malo nategnile. Pokazala se je posledica zadnjega deževja, s katerim so se travniki znatno izboljšali, tako da so izgledi na seneno košnjo dokaj dobri. Poleg tega se tudi pozna, da so inozemske države prepovedale uvoz živine iz Donavske in deloma Savske banovine, kjer razsajata slinavka in parkljevka, pa so se zaradi tega inozemski kupci začeli pojavljati tudi na naših sejnih, dočim so poprej kupovali večinoma v južnih krajih. Položaj je bil na zadnjih sejmih sledeč: V Mariboru: Cene so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od din 4.50 do 5.90, poldebili voli 3.50—4.50, plemenski voli 4.50—6, bikli za klanje 3.50—5, klavne krave debele 4.25—5.25, plemenske krave 3.50—4.75, krave za klobasarje 2.50—3.50, molzne krave 3.75—5, breje krave 3.50—4.50, mlada živina 4.50—6, teleta 5.50—7. — V Ljubljani: voli I. 5.25—5.75, II. 4.50—5, III. 3.75—4.25, krave debele 4—5.25, klobasarice 2.25—3.50, teleta 7—8 din za kg žive teže. — V Slovenjgradu: voli I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2, telice I. vrste 4, II. vrste 3, III. vrste 2, krave I. vrste 3, II. vrste 2.50, III. vrste 2, teleta I. vrste 6, II. vrste 5 din za 1 kg žive teže. — V Ptujju: voli I. vrste 5.50, voli II. vrste 5.—, voli III. vrste 4.60; telice: I. vrste 5, II. vrste 4.50, III. vrste 4; krave: I. vrste 4.90, II. vrste 3.50, III. vrste 2.50; teleta: I. vrste 7, II. vrste 6.50 din. — V Kranju: voli I. vrste 6, II. vrste 5.50; telice I. vrste 6, II. vrste 5, III. vrste 5; krave I. vrste 4.50, II. vrste 4, III. vrste 4; teleta I. vrste 7.50, II vrste 7 din. — Položaj na hrvaških sejmih: Na zadnjem velikem sejmu v Daruvaru (Slavonija) so se poja-

vili inozemski kupci, ki so kupovali predvsem teleta za izvoz v Avstrijo in Italijo. Cene telet so se zaradi tega močno dvignile. Veliko povpraševanje je bilo tudi po plemenskih kravah, zlasti čiste simentalke pasme. Take krave so se prodajale po 2400—5000 din komad, krave mešane pasme pa po 1500—2300 din. Teleta so se prodajala od 400 din navzgor za komad, na vago pa po 10 din za kg.

Svinje

Trgovina s svinjami je še vedno zelo živahna. Povpraševanje je zopet po debelih svinjah, ker se špeharji iz Srema ne smejo izvažati živi v inozemstvo zaradi živinske kuge, ki se je v tamkajšnjih okrajih pojavila. Kot uvoznik svinj se je pojavila na naših tržiščih zadnje čase tudi Grčija. Na zadnjem mariborskem svinjskem sejmu je bila kupčija zelo živahna. Prodajali so se mladi prašički 5—6 tednov stari po 80—110, 7—9 tednov stari po 120—150, 3—4 mesece stari po 150—200, 5—7 mesecev po 300—400, 8—10 mesecev stari 420—490, 1 leto stari 710—820, 1 kg žive teže 6.50—7.75, 1 kg mrtve teže 8.50—11.25 din. Na ptujskem sejmu so se prodajali pršutarji po 7.25—7.25, debele svinje 8—8.25, plemenske 6.50—7.25 din za kg žive teže, mladi pujski 6—8 tednov stari po 80—140 din za komad. V Ljubljani so mladi prašički za rejo 120 do 140 din za komad, v Kranju špeharji 10.50, pršutarji 7—8 din za kg žive teže. Na Hrvaškem so pršutarji in plemenske svinje po 6—8 din za kg.

Konji

Pecej veliko povpraševanje je sedaj po konjih za zakol, ki se izvažajo na Dunaj. Cena

takim konjem je od 400 din dalje. Na Hrvaškem stane par težkih konjev (belgijske pasme) od 7000—11.000 din, par lahkih konjev od 3000 do 6000 din.

Surove kože

Trgovci s kožami so pokrenili akcijo, da bi vlada dovolila svoboden izvoz surovih kož v inozemstvo. Poudarjajo, da bi se potem cena surovim kožam zelo popravila, ker je zadnje čase šla občutno nazaj. Goveje surove kože so sedaj po 10—12, telečje po 12, svinjske pa po 8 din kg,

Živinska krma

Krma je še zmiraj draga. Seno se prodaja od 70—100 din za 100 kg (najdražje je seno na Gorenjskem) slama po 40—50 din. Suhe detelje ni za dobiti.

Denar

Finančno ministrstvo je določilo sledeče uradne tečaje za tuje valute, ki bodo v mesecu juniju v veljavi: 1 napoleon dor 298.50 din, 1 zlata turška lira 339.70, 1 angleški funt 238, 1 ameriški dolar 43.60, 1 kanadski dolar 43.40, 1 nemška marka 14.50, 1 poljski zlot 8.20, 1 belga 7.40, 1 madžarska penga 8.60, 1 brazilski funt 2.55, 1 egiptski funt 240, 1 palestinski funt 237, 1 urugvajski pezos 15, 1 argentinski pezos 1.20, 1 turška papirnata lira 34.50, 100 alban. frankov 1410, 100 francoskih frankov 135, 100 švicarskih frankov 135, 100 švicarskih frankov 1000, 100 italijanskih lir 228, 100 bolgarskih levov 44.50, 100 rumunskih lejev 32.50, 100 danskih kron 962, 100 švedskih kron 1112, 100 norveških kron 1090, 100 španskih pezet 250, 100 grških drahm 39, 100 čeških kron 151.30, 100 finskih mark 95.50, 100 letonskih latov 810, 100 iranskih (perzijskih) rijalov 100.

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Sprejem hranilne knjižice namesto denarja. M. N. V. Osebi, ki Vas je prosila za posojilo, ste odstopili svojo vlogo pri Celjski ljudski posojilnici, katero je dobila v celoti izplačano, vrnila pa Vam je vlogo (vložno knjižico) polzelske posojilnice, ki Vam je izplačala le malenkost. Ker ste bili v stiski, ste vložno knjižico prodali, dobili pa le polovico nominalne vrednosti. Vprašate, ali Vam je bivša dolžnica dolžna povrniti utrpelo škodo. — Ako ste sprejeli vložno knjižico namesto plačila svoje terjatve, to se pravi, da ste dogovorno smatrali s tem svojo terjatve za poplačano, tedaj nimate pravice sedaj od dolžnice še kaj zahtevati. Drugače bi bilo, če je dolžnica morda zatrjevala, da je polzelska posojilnica likvidna, odnosno da boste Vi v doglednem času dobili vso vlogo izplačano, Vam pa takrat dejanski položaj polzelske posojilnice ni bil znan. Če bi bili Vi v tem primeru opozorili dolžnico, da vam polzelska posojilnica vloge ne izplača ter da boste knjižico prodali pod nominalno vrednostjo in razliko terjali od dolžnice, dolžnica pa ne bi bila ničesar ukrenila, tedaj bi Vam dolžnica jamčila za izpadek.

Prijava puške. M. P. pri Sv. R. Posedujete puško »novega sistema«, katere doslej še niste prijavi in vprašate, ali jo smete naknadno prijavi in kako. — Ako posedujete lovsko puško z eno ali več cevmi, tedaj zadošča, da jo prijavite državnemu upravnemu oblastvu (lahko potom občine) — storite to čimprej; dovoljeno je imeti jo doma, pa tudi nositi jo izven hiše z ustrežno količino streliva, a slednje le za obrambo svoje imovine. — Ako imate lovsko karabinko, tedaj potrebujete za nabavo in posest zadevnega dovoljenja pristojne upravne oblasti. — Ako hočete katerokoli dopustno orožje (torej tudi navadno lovsko puško) nositi izven doma brez omejitve, morate prositi za zadevno dovolilo okrajno načelstvo potom pristojne občine. Dovolilo morete dobiti le, če dokažete, da je potreba za to osnovana in niste bili kaznovani radi kakega hudodelstva ali dejanja iz koristoljubja.

Nepravilčen testament. Sestre bi rade enako doto (dediščino). M. V. Popisali ste nam vso premično in nepremično imovino Vaše tašče, kateri ste s svojo ženo, njeno hčerjo pomagali od leta 1923 opravljati težka dela, ko pa je lani umrla, je v testamentu določila za Vašo ženo in drugo hčerko le po 500 din dedščine (volila), tretji in četrti hčerki pa vso ostalo zapuščino. Na posa-

mezna vprašanja Vam odgovarjamo: Testament ali overovljeni prepis se nahaja v zapuščinskem spisu, kjer si ga lahko vsak čas ogledate. Spis se nahaja — ako je notar zapuščinsko razpravo že dovršil — na sodišču. — Kdor je postavljen za dediča, deduje vso zap. imovino (premično in nepremično) in ni treba posamezne predmete posebej imenovati. — Pravica ovreči izjavo poslednje volje, terjati dolžni delež, odnosno njegovo dopolnitev se more uveljaviti v treh letih; šele po preteku treh let od dneva razglasitve testamenta zastara navedena pravica. Ovreči testamenta najbrž ne boste mogli; dokazati bi morali, da je pokojnica testament napravila v stanju pijanosti ali brezumnosti, ali da se je pripetila bistvena zmeta. — V kolikor ste plačali za pokojnico advokatske stroške, Vam jih morata dedinji povrniti. Tudi primerno plačilo za na posestvu opravljena dela morete zahtevati od zapuščine (odnosno dedinj) za zadnja tri leta, če ni bilo dogovorjeno, da jih boste opravljali brezplačno. Ako ste dela opravljali, ker je pokojnica morda obljubovala hčeri (Vaši ženi) primerno dedščino ali doto, smete zahtevati plačilo iz naslova obogatitve tudi za vsa ostala leta nazaj. — Ako sta dedinji pri zapuščinski razpravi navedli kak dolg pokojnice, se pač poučite pri navodnem upniku, ali res obstoja. — Vsekakor imata prikrajšani hčerki pravico zahtevati dopolnitev nujnega deleža, ki znaša za vsako eno osmino čiste zapuščine, in sicer v denarju. Vračuni pa se, kar jima je dala zapustnica za svojega življenja za doto. — Ako ni zakonitega razloga za razveljavo testamenta, ne boste mogli doseči, da bi vsaka hčerka dobila četrtino zapuščine.

Dediči predčasno terjajo svoj delež in obresti. Celoletni naročnik. Ako je v pogodbi določeno, da ste dolžni plačati dedne odpravščine šele ob smrti staršev in brez obresti, tedaj Vas nihče, ne z odvetnikom, ne s tožbo, ne more prisiliti, da bi jih izplačali prej in da bi plačali kake obresti.

Stališče katoliške cerkve napram »sodnijski poroki«. D. O. Institut sodnijske poroke nam ni znan, odnosno sploh ne obstoji. Morda mislite civilno poroko? Le-ta je po zakonu dovoljena v primerih, kjer dušebrižnik noče opraviti poroke radi kakega zadržka, katerega državna zakonodaja ne prizna. — Katoliška cerkev take tako zvane zasilne civilne poroke ne prizna; napram cerkvi je tak zakon konkubinatski.

Sosedov vnuk razdri služnostni mostiček. J. Strenčan. Pred 22 leti ste na lastne stroške zgradili preko jarka na sosedovem travniku mostiček, čez katerega pelje kolovozna pot, katero ste Vi prejšnja leta (razen zadnjih treh let) uporabljali pri vožnjah v mlin in v mesto. Travnik je bil preje del soseske. Ko se je soseska razdelila, se je sosed (kakor on trdi) dogovoril v navzočnosti priče z Vašo lastninsko prednico, da ji bo dovolil navedeno pot uporabljati le tako dolgo, dokler bo imela še neko drugo posestvo v bližini; slednje posestvo je Vaša prednica »oddala«, vsled česar smatra sosed, da Vam ne pritiče pravica uporabe poti. Prednica zanika, da bi bila kdaj sklenila omenjeni dogovor s sosedom. — Če je Vaša lastninska prednica uporabljala predmetno pot pred delitvijo skupne imovine (soseske), tedaj z delitvijo še nikakor ni izgubila pravice do nadaljnje uporabe. Možno je sicer, da se je o priliki delitve dogovorila s prejšnjim solastnikom, sedanjim mejašem, tako, kot trdi on, vendar bo pa moral mejaš to dokazati, če se boste Vi (zaupajoč navedbam prednice, da z mejašem ni sklenila tega dogovora) spustili v pravdo. Stvar svobodne ocene sodnika bo, če bo več verjel prednici ali priči mejaša in mejašu. — Za veljavnost zatrjevanega dogovora ni predpisana pismena oblika. — Služnostna pravica vožnje ne preneha (prav: zastara) vsled triletnega neizvrševanja, marveč šele po 30 letnem neizvrševanju. — Prosite najprej sodnika, naj na kak uradni dan povabi mejaša v svrhu mirne ureditve zadeve. Morda bi se dalo urediti izvrševanje Vaše pravice po § 848 a obč. državlanskega zakona v nespornem postopku. Če bi pa mejaš vztrajal pri svojem, Vam ostane še tako zvana konfesorna tožba, s katero boste lahko zahtevali tudi vpostavitvev prejšnjega stanja (mostička). Ta tožba zastara šele v 30 letih; le radi motenja posesti bi morali tožiti v 30 dneh.

Travnik in mlin. F. Č. Imate travnik ob potoku v bližini mlina. Mlinar je dvignil vodostaj brez vsake komisije in dela jez na Vašem travniku brez Vašega dovoljenja. — Mlinar ne sme brez zadevnega oblastnega dovoljenja ničesar delati na Vašem svetu. Kakih tožb radi motenja posesti ali na prepoved posegov v Vašo last Vam ne svetujemo, v kolikor je mlinar pripravljen plačati Vam primerno odškodnino. Slednjo vsekakor lahko iztožite, tudi ako bi oblast mlinarju dovolila gori omenjena dela.

Posojilo iz leta 1923 in znižanje. F. A. L. Ob nakupu posestva ste si morali od denarnega zavoda izposoditi 25.000 din za desetlet. Pišete, da ste kmet in zakaj Vam dolga še niso znižali. — Ako je Vaš dolg prišteveni neplačane dogovorjene obresti do 20. aprila 1932 presegal ta dan znesek 25.000 din, je bila Vaša dolžnost (na katero smo v našem listu ponovno opozarjali), da se do 1. junija 1937 obrnete s prošnjo na znižbo dolga do svojega pristojnega sodišča. Ako ste

to zamudili, znižbe ne boste mogli več doseči. — Če pa dolg prišteveni obresti do 20. aprila 1932 ni presegal zneska 25.000 din, lahko še vsak čas ugovarjate zaščito, če bi zahtevala upnica, naj ugotovite več kot do sedaj zapadli anuiteti (znižane glavnice in znižanih obresti). — Pripomnimo, da se pri določitvi, ali je znašal Vaš dolg 20. aprila 1932 več nego 25.000 din, morajo vpoštevati, odnosno prišteti eventualni drugi Vaši dolgovni denarnim zavodom in zadrugam.

Sosedova uta zapira dnevno luč. I. P. v P. Kupili ste hišo, čije kuhinja pogreša dnevne luči, ker stoji na sosednem zemljišču 30 cm od meje uta. Vprašate, ali ste upravičeni zahtevati od sosedu, naj odstrani to uta. — Slednjo zahtevo bi smeli staviti le, če bi Vašemu kot gospodujočemu posloplju pritikal služnostna pravica, vsled katere bi bil posestnik sosednega služnega zemljišča zavezan, opustiti vse, kar bi Vašemu posloplju odvzelo luč. Poizvedite pri Vašem predniku, ali si je tako služnostno pravico izgovoril ali priposestvoval. — Isto velja glede brajde, ki raste na sosednem zemljišču za zidom in dela senco Vaši hiši.

Naprava mreže na meji. Isti. Ni predpisa, da bi morali mrežo, s katero nameravate ograditi svoje zemljišče, postaviti pol metra navznoter, marveč jo smete postaviti tik ob meji. Poizvedite pa preje, ali lastnik sosedne njive ni morda priposestvoval pravice, pri oranju stopati na Vaš svet. Slednjega mu brez predhodnega dogovora ne bi smeli onemogočiti.

Plačilo prenosne takse v primeru ponovne dražbe. Tone Č. Vaš oče je na dražbi kupil neko posestvo, ker pa je prišel s plačilom najvišjega ponudka v zamudo, je bilo posestvo ponovno prodano na dražbi. Vprašate, ali bo moral oče plačati prenosno takso, pri čemur poudarjate, da je izdražiteljica pri ponovni dražbi zase prenosno takso plačala. — Prenosno takso se plačuje za vse kupoprodajne pogodbe, ne glede na to, ali se izvrše ali ne. Izjema velja le za primere, v katerih je veljavnost pogodbe zavisna od predhodne odobritve državnega ali samoupravnega oblastva, a se ta odobritev ne dobi ali če se pogodba razveljavi na podstavi prednostne pravice do odkupa. V Vašem primeru je bila pogodba sklenjena s pravomočnostjo domika. Ta domik je bil sicer z dovolitvijo ponovne dražbe razveljavljen, a to žal očeta (prvega izdražitelja) ne oprošča dolžnosti plačila prenosne takse.

Grabljenje listja, ki pada čez mejo. I. G. Lastnik travnika že dolgo let grabi listje, ki pada na travnik iz sosedovega gozda. Lastnik gozda se je sedaj postavil na stališče, da lastnik travnika listja ne sme pred sv. Jurijem pograbit, češ, da je njegova (lastnika gozda) last. — Lastnik gozda ima prav; lastnik travnika mu ne sme brniti jeseni ali spomladi pograbit listje. Ako bi lastnik gozda pri tem prizadejal kako škodo, jo mora poravnati.



Toda danes je Matjažek začudeno ostrmel. Pri studencu je stal deček v beli suk-njici, ki se mu je zdel močno znan. Ah, saj to je sosedov Tinček! Tudi Tinček je ostrmel in se veselo nasmehnil. Pomežiknila sta si in si mimogrede šepnila nekaj besed. »Zvečer me čakaj!« je rekel Tinček.



Zvečer dolgo ni mogel zaspati. Srce mu je burno bilo. Potem je zaslílal pod oknom škripanje peska. Prisluhnil je... V sosednji sobi je nekaj šumelo...

(Dalje prihodnjic)

Našim malčkom

Matjažek

22

Junaškega Slovenca povest v slikah



Stari Turek pa ga je napeto opazoval, potem pa ga je popadel za vrat in ga surovo pretepel. »Džaur!« je ves besen kričal in udrihal. Odslej je Matjažek molil

skrivaj, molitev pa mu je postala še ljubša in dražja.



Preteklo je mnogo dni. Nekega dne pa mu veli stari čevljar, naj gre h studencu po vodo. Matjažek je rad ubogal. Pri studencu je bilo vedno zanimivo, saj so se zbrali tamkaj dečki in deklice iz vsega mesta, se malo poigrali in pomenili.

Zakaj ni spal?

Tujec »zjutraj:« »Tu sem pogledjte, gostilničar, koliko stenic sem vjel! Vso noč nisem zatislil očesa.«

Gostilničar: »I, seveda ne, če stenic loвите.«

*

Potrudil se je...

»Koliko pa si star?«

»Šest let bom,« je dejal Mihec.

»Moj Bog, šest let šele, pa si že tako umazan!«

Skrivalnica



Dva turista iščeta vodo. Tretji že pije. Kje?

Usodna dvorana

že Napoleonov padec se je pripravil v znameniti beli dvorani na Dunaju za isto dolgo mizo in na istih stolih, ki jih je videti v usodni dvorani še danes. Dvorana je imela prvotno samo troje vrat. Leta 1814 pa so si v dvorani napovedali sestanek cesarji in kralji, ki so hoteli Napoleonovim osvojevalnim dogodivščinam napraviti konec za vedno. Visokih osebnosti je bilo pet. Zato je bil veliki državnik Metternich zelo v zadregi, kako naj spravi petero »kronancev« skozi troje vrat, ne da bi koga od mogočnih povablencev zaradi zapostavljanja žalil. Komčno je dal kratkomalo napraviti še dvoje vrat, tako da je vsak kronani dostojanstvenik vstopil v dvorano skozi svoja vrata, ne da bi bilo komu treba dajati prednost pred drugim. V tej dvorani je potolčena Avstrija morala priznati Prusko. V isti dvorani je leta 1914 Franc Jožef podpisal vojno napoved Srbiji. V njej je bila podpisana leta 1919 usoda Habsburžanov in razpad Avstrije; v njej je leta 1934 po treh urah muk izdihnil Dollfuss pod krogli hitlerjancev. Vse najdeš v zgodovini te dvorane: žaloigre, norčije, najfinejšo hinarščino in razbrzdano silo. Danes pa se v njej pretresajo in odobrava-jo Hitlerjeva povelja.

Konec medvedarjev v Romuniji

Romunska vlada je izdala odlok, ki strogo prepoveduje vsako javno produkcijo z medvedji. S to odredbo so udarjeni v prvi vrsti cigani, ki so veljali za specialiste v dresuri medvedov. Cigani so vodili medvede po svetu z obročkom v nosu in so jih naučili plesati na ta način, da so se dotikali prednjih šap z žarečimi železi. Zaradi tega so medvedji poskakovali. Kadar so jim pozneje pokazali železno palico, so se sami postavili na zadnje noge in izvajali plese, katere so cigani spremljali s primitivno godbo.

Habakuk

Reimmichlova povest podomačena — Z dovoljenjem založbe

»Ubil je nekoga!« se je gospodična zgrozila. »Ali je bil razbojnik? Kaj pa je bil učiteljev oče?«

Luka jo je po strani pogledal in je previdno odvrnil:

»Jaz vam ničesar ne vem. Morda so vse samo prazni marnji. Kaj zanesljivega nisem nikoli izvedel... Vi ste pa zelo radovedni, gospodična. Menda ne boste kaj česa počenčali.«

»Ne, ne, brez skrbi bodite!... Saj me nič ne briga. Le to si mislim, da mora biti za učitelja strašno hudo, če ima takega očeta.«

»Res mu je sitno zelo si žene k srcu,« se je Luku jezik spet razvezal; »ali saj ne more nič za to, če je bil oče tak — včasih pade jabolko daleč od drevesa. Od svojega očeta nima ničesar, niti imena ne, še manj kako hudo nagnjenje. Dobra srca je, še kuri ne bi pera izpipal. Svoj denar ves razda, tako da mu samemu skoraj nič ne ostane.«

»To menda le ne bo res. Da bi ves svoj denar razdal? Komu neki?«

»Ljudem, ki so v stiski. Saj vam po resnici povem in mi lahko verjamete,« se je Luka razvnel. »Več kot eno leto je vsak mesec poslal šest, sedem sto dinarjev in še več v Ljubljano patru Dominiku, naj ga ta razdeli med uboge ljudi.«

»Kateremu patru je pošiljal denar?« je razburjeno vprašala gospodična.

»Patru Dominiku pri frančiškanih v Ljubljani. S tem sta si znana še iz onih let, ko je študiral.«

»Koliko je pošiljal?«

»Vsaj šest sto dinarjev na mesec, včasih osem sto ali celo devet sto.«

Gospodična je bila kakor na iglah.

»Od kod vi vse to veste?« ga je nestrpno vprašala. »Saj ni mogoče.«

»Haha, to bom pa vendar vedel, če pa je šel denar skozi moje roke. Učitelj, moj rejneček, je denar dajal meni, da sem ga dal na pošto na Bistrici ali v Tržiču. Če mi ne verjamete, vam lahko poštna potrdila pokažem.«

Ovil si je vajeti okoli levece — »Hi, Lis!« —, segel po listnico in potegnil iz nje nekaj listkov ter jih pomolil gospodični. Ta jih je pregledala z vajenim očesom in se je vsa stresla od razburjenja.

»Komu je pater Dominik dajal ta denar?« je vprašala.

»Komu? Potrebni seveda, ki so bili v stiski, morda revnim misijonarjem, kaj jaz vem!«

»Ali vam učitelj ni povedal?« je gospodična pozvedovala; bila je vsa rdeča. »Ali vam nikoli ni povedal, komu je ta denar namenil?«

»Nikoli. Toda vi ste strašno radovedni, gospodična.«

»Radovedna nisem. Le čudno se mi zdi, kako more učitelj toliko denarja razdati. Koliko pa ima plače?«

»Tega ne vem. Ali to vem, da vse razda in da sam še za potrebo nima. Razen tega hoče še, da ostane vse skrito. Prepovedal mi je, da bi komu kaj črhnil.«

»Vi pa meni nič tebi nič vse poveste!«

»Kaj je treba skrivati, da je kdo dober človek in koliko dobrega stori? Saj mu ne delam sramote. Sicer pa je ta reč itak znana. Vsi ljudje vejo, da je učitelj dober človek — to mu je po meni ostalo.«

Gospodična je dušilo, debelo je požirala in se goltala, kakor da ji je v grtancu kaj obtičalo. Kar iznenada pa ji je ušlo, da se je na moč začela jokati.

»Za sveto božjo voljo, gospodična,« se je Luka prestrašil, »kaj pa vam je? Kaj pa je?«

»Ta revež se mi tako smili — tako dober človek, moj Bog!« je gospodična ihtela.

»Ti ljuba Jederta, kako ste ve ženske občutljive! Ko bi se jaz zaradi vsake reči hotel cmeriti, ki je

22

ganljiva, bi s svojim vozom dan na dan plaval v vodi... Na, le obrišite si solze! Vidite, tamle že Bog roko moli. Ustavila bova — svoj posel imam pri Orehku pa pokrepčati se moram. Vi boste pa koféja, kajne?«

»Ne. Ne zamerite mi, ali v gostilno ne maram. Šla bom počasi naprej; ko me dojdete, bom spet prisledla, če smem.«

»Naj pa bo po vašem! Saj stoji naškribano, da je treba otrokom pustiti njihovo voljo, kajti njihovo je nebeško kraljestvo.«

Razšla sta se pred gostilno. Ko je bila gospodična zopet sama, se je začela na glas jokati; saj ni bila nobena druga kakor Milka, nekdanja Habakukova nevesta...

Kako krivico je delala Habakuku! Zdvomila je nad njim, dolžila ga je nezvestobe — on pa ji je bil zvest, z ljubečim srcem je mislil nanjo, vse, kar je mogel, je žrtvoval zanjo.

Onikrat, ko sta se v Ljubljani srečala, je bilo njemu prav tako hudo kakor njej. In koj potem — zdaj se natančno spominja — je dobila prvo podporo — potem pa mesec za mesecem — toliko denarja!

Le kako, da ji ni prišlo na misel, da ne more biti nihče drug kakor on, ki pošilja denar!

Žal, slepa je bila!

Ko bi se vsaj za vse te grde misli, s katerimi ga je sumničila, mogla odkupiti!

Ali nekaj mu je tudi ona dala! Ostala mu je zvesta kljub vsem bridkobam, mnogo je pretrpela zaradi te ljubezni, srce ji je krvavelo, ali goreti ji ni nehalo nikdar...

Zakaj ji je tako malo zaupal?

Zakaj se je tako iznenada umaknil?

Ali je res verjel, kar so o njej govorili?

Ali je imel kak drug vzrok?

Ker je bil oče ubijalec?

Ali ga je res zaradi tega bilo tako sram, da je sklenil, ostati samec?

Kdo bi razumel možko dušo!...

Če si hoče priti na jasno, vendar že slednjič na jasno, kaj in zakaj, tega ji vendar nihče ne more zameriti, najmanj še Habakuk.

Poiskati ga mora! Govoriti mora z njim!

Ne, ne! To ne more biti. Zanj in zanjo bi bilo tako srečanje hudo in bridko.

Ali pisati mu more! Lepo pisati, krotko in brez tožbe, le toliko, da ga poprosi, naj ji pojasni, kako je vse prišlo.

Da, to bo prav! Habakuk ji ne more zameriti; saj je že dosti časa minulo.

Premišljala je, kaj in kako bi mu naj pisala. Pri tem se je večkrat ozrla, ali Luka še ni bilo, in ko je dospela do Tržiča, še o Luku in njegovem vozu nikjer ni bilo ne duha ne sluha. Zdaj ga seveda ni več čakala, ampak je naglo šla domov, pojedla malo južino in šla v svojo sobico ter napisala Habakuku tole pismo:

»Spoštovani gospod učitelj!

Oprostite mi, prosim, da Vam po dolgem času vendarle pišem, čeprav ste želeli, naj se ne oglašam več.

Najprej se Vam moram iz vsega srca zahvaliti. Slučajno, ne da bi bila sama kaj popraševala, sem izvedela, kaj ste zame in za mater storili.

Po eni strani me je zaradi tega sram; po drugi pa me je spoznanje Vaše dobrote pretreslo. Toliko mesecev ste nama pošiljali tako obilno podporo in ste naju res rešili hude stiske in revščine.

Naj Vam ljubi Bog stotisočkrat povrne! Jaz nič drugega ne morem, kakor da Vas iz vsega srca zahvalim.

(Dalje sledi)

Pridobivanje humusa v zemlji z apnenim dušikom.

Po žetvi pšenice, ječmena in rži je bilo izvršeno lansko leto v vseh srezih naše banovine okrog 100 poskusov, ki so imeli namen praktično preizkusiti upliv apnenega dušika na tvorbo humusa iz strnišča in rastlinskih odpadkov. Razpadanje strnišča in ostankov slame traja običajno leto in več dni. Pretvorba slame v humus se vrši v njivi zelo počasi. Vzrok je v slabem delovanju bakterij, ki pretvarjajo organsko maso v humus. Delovanje teh bakterij pa lahko pospešimo z dodatkom potrebne bakterijske hrane. Takšna hrana je apneni dušik!

Svojevito apnenega dušika kot dobre hrane za bakterije so začeli izkoriščevati v Ameriki in na Angleškem na ta način, da po žetvi, visoko pokošeno strnišče in odpadke potrosijo z apnenim dušikom ter jih na to plitko zaorjejo. V vlažni, topli zemlji začnejo bakterije predelovati slamo v humus. Apneni dušik, raztrošen po strnišču, krepi bakterije, ki ga asimilirajo, da se pretvorba vrši hitreje in boljše. Ker je naša slovenska zemlja siromašna na humusu, je opisan način bogatenja zemlje s humusom tudi za naše razmere velike važnosti. Povsod se je pokazala razlika v kakovosti in višini pridelka med parcelami, na katerih je na strnišče raztrošen apneni dušik in med strniščem preoranim brez apnenega dušika. Zemlja je postala bolj prhka. Strnišna repa je že lansko jesen pokazala učinkovitost tega postopka. Tako poroča Anton Vinko iz Lancove vasi, da je pridelal na pet arov veliki parceli, na katero je po strnišču raztrošil 30 kg apnenega dušika 2300 kg repe, dočim je na drugih pet arov — brez apnenega dušika — pridelal samo 1500 kg repe. Demšar Franc iz Zg. Bitnja pri Kranju poroča, da je pridelal na pognojeni 2.650 kg, na nepogojeni parceli pa samo 2.100 kg repe itd.

Na parcelah, posejanih z ajdo je bil uspeh z apnenim dušikom povsod, kjer so dodali pred setvijo ajde še na 1 k. jutro po 100 kg superfosfata. Pridelak je dvakrat do trikrat večji kot na negojenem. V tem smislu poroča Janez Porenta iz Bitnja in Matevž Šifrer, Ant. Draksler iz Mavčič in drugi.

Pravi uspeh tega postopka, gnojenja visoko požetega strnišča z apnenim dušikom, pa bo viden tekom letošnje žetve. O tem bomo še posebej poročali. Iz dosedanjih uspehov pa se še jasno vidi, da je ta način pridobivanja humusa v zemlji z apnenim dušikom tudi za naše razmere zelo priporočljiv. Na to opozarjamo že sedaj! Takoj po žetvi izvršite opisani poskus vsi, ki imate lahko ozir. pretežno zemljo, siromašno na humusu.

Ing. T.

CIRILOVA KNJIGARNA V MARIBORU priporoča nove knjige:

- »Naš dom« 1938, 1. številka, 8 din, letošnja naročnina 20 din.
 Brenčič Marija: Spev tihe doline, broš. 4 din.
 Grofov jagar, povest iz domačih hribov, Cirilova knjižnica, 129. zvezek, broš. 18 din, vez. 28 din.
 Rene Bazin: Žito poganja, roman, Cirilova knjižnica, 127. zvezek, broš. 18 din, vez. 28 din.
 Pierre Mauriac: Štirilka 136..., povest, Cirilova knjižnica, 128. zvezek, broš. 12 din, v r. 18 din.

Cajkhar: Potopljeni svet, drama v štirih dejanjih, broš. 22 din, vez. 34 din.

Valant: Borba krščanskih strokovničarjev za nov red, broš. 8 din.

Žvan Jakob: Nova pota, doneski k protialkoholnemu gibanju, broš. 10 din.

Dolenc-Maklecov: Zakonik o sodnem kazenskem postopanju s kratkimi pojasnili, vez. 72 din.

Čampa Ivan: Iz belih noči, vez. 18 din.

Dr. Lukman: Izbrani spisi sv. Cecilija Cipriana, broš. 36 din, vez. 48 din.

Ušeničnik: Katoliška načela, nekaj smernic katoliškemu dijaštvu, vez. 58 din.

Dr. Breclj: Ob viru življenja, 11. knjiga Znanstvene knjižnice, broš. 88 din, vez. 104 din.

Jakobi-Leigh: Poročnik indijske brigade, povest, 24 din.

SLUŽBE:

Pekovski vajenec se išče. Hrana in stanovanje v hiši Jelenc Gustav, Nasipna 7, Pobrežje pri Mariboru. 947

Čevljarskega vajenca sprejemem takoj. Hočevar Alojzij, Loka pri Zid. mostu. 920

Šiviljsko vajenka sprejemem, ki že zna nekoliko šivati. Naslov v upravi »Sl. Gospodarja«. 932

Fanta, 13 let starega, zdravega, močnega, dam boljšim ljudem na kmetijo za pastirja. Naslov v upravi »Slov. Gospodarja«. 927

Učena sprejemem od poštenih staršev. Kološa Štefan, kovač in pekovski mojster. Reka 6, Hoče. 936

Mlado kmečko dekle, ki zna molzti, prati, se voziti po kolesu ter opravljati tudi druga hišna dela, sprejme 15. t. m. Adalbert Gusel, Maribor, Kalvarska cesta št. 4. 937

Sprejemem offerja brez otrok za posestvo v bližini Maribora. Ženska odsluži stanovanje in še dobi plačo. Vprašati v trgovini Jelenc Ciril, Maribor, Koroška cesta 17. 940

POSESTVA:

Lepo posestvo v Varejeh, občina Sv. Vid pri Ptuj tik banovinske ceste, sestojče iz hiše in gospodarskega poslopja, oboje krito z opeko, nad 10% orala zemlje, obstoječe iz njiv, sadonosnika, vinograda, vrta in gozda, krasna lega, se bo 22. junija ob pol 9. uri pri sodišču v Ptuj prodalo na javni dražbi. Cenjeno na din 31.898.—, najnižja ponudba din 21.266. Vadij din 3200. 942

Šest oralov izvrstnega posestva se da takoj v najem in tudi prodaja v bližini Maribora. Kranjc, gostilna, opekarna, Košaki. 941

Prodaja se 1½ orala travnika. Jakob Vantur, Selce 50, Sv. Lenart v Slov. gor. 946

Predam lepo urejeno, arondirano posestvo, 30 oralov, z goricami, pri Jeruzalemu. Poslopja skoraj nova. Anton Makovec, Grlava, pošta Križevci. 868

RAZNO:

Kočija, lahka, v dobrem stanju se prodaja po zelo ugodni ceni. Ivan Adamčič, pekarna, Murska Sobota. 939

Redka prilika. Radi opustitve podjetja se celokupno kleparsko in kovaško orodje kakor kovaško nakovalo, vrtni stroj, spajalka, strešna okna in druge orodje poceni prodaja. Maribor, Trubarjeva 4, trgovina. 935

Šivalni stroj, pogreznjiv, z 20 letno garancijo po din 1.900.— pri Ussar, Maribor, Trubarjeva 9. 945

Vabilo na 50. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Dravogradu, r. z. z. o. z., ki se bo vršil v sredo, dne 15. junija 1938 ob 9. uri dopoldna v posojilniških prostorih v Dravogradu št. 5. — Dnevni red: 1. Citanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1937. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako bi ob določeni uri ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši pol ure pozneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drug občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov. Odbor. 943

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v St. Lju v Slov. gorah, r. z. z. n. z., se bo vršil v nedeljo, dne 19. junija 1938 ob 8. uri zjutraj v uradni sobi »Slov. Doma«. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1937. 4. Citanje revizijskega poročila. 5. Volitev enega člana načelstva. 6. Slučajnosti. — Ako bi bil ta občni zbor ob določeni uri nesklepčen, se vrši čez pol ure drugi občni zbor z istim dnevnim redom, ki veljavno sklepa ob vsakem številu članov. 944

Obvestilo!

Modna in manufakturna trgovina

Anton Petek

CELJE, Prešernova ulica št. 21

Z neverjetno ogromnim popustom se prodaja vse blago brez izjeme do preklica. — Zaradi popolne preureditve lokala in prezidave vseh trgovskih lokalov ter skladišč smo cene tako ogromno znižali. Nekatero blago je celo za polovico cenejše.

Modna in manufakturna trgovina

Anton Petek

CELJE, Prešernova ulica št. 21

938

Za mesec junij

vam nudimo sledeče kipe:

cm	20	30	32	35	40		
Din	20.-	65.-	35.-	37.-	40.-	48.-	55.-
cm	40	45	55	65	90	100	
Din	65.-	75.-	100.-	300.-	310.-	1720.-	2150.-
Srce Jezusovo z razpetimi rokami							
cm	22	25	30	40			
Din	55.-	80.-	100.-	90.-	130.-	120.-	280.-

Pri naročilu napišite velikost in ceno. — Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila Maribor - Ptuj.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

➔ v novi palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice ➔

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

MALA OZNANILA

Cenik malih oglasov.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Prekladi, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

RAZNO:

KOSE garantirane, srpe, brusne kamne, škropilnice za vinograde, poljsko orodje, železnino, špicerijo kupite ugodno v trgovini Josip Jagodič, Celje, Gubčeva ulica 2, poleg uprave »Slovenca«. 931

Jabluska — jabolčnik, neprekosljiva tvarina, iz katere napravite najboljši jabolčnik ali hruškovec tudi brez naravne pijače, katerega je že rajni g. dr. I. Vošnjak priporočal in se tudi po njegovem navodilu izdeluje. Z poštino stane 50 l 35.50, 100 l 58.—, 150 l pa 82.— din. Stotine pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo: Renier, Podčetrtak. 921

V rejo vzamem kravo mlekarico iz okolice Maribora. Vpraša se: Kosarjeva 37-I. 929

Vino, jabolčnik in krmo ti proda župnik v Zibiki; pošta Pristava, želez. post. Šmarje pri Jelšah. 930

Moštna esenca, izvrstni izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 595

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 461

Čevljarški levoročni stroj se prodaja. Železnik Ernest, Drvanja 28, Sv. Benedikt v Slov. goricah. 922

MOSTIN moštna esenca za izdelovanje zdrave in jako dobre domače pijače. Steklenica za 150 litrov 20 din. Razpošiljamo tudi po pošti. Drogerija Kanc, Maribor. 493

LASTNIKI SREČK!

Iščemo one srečneže, ki so že zadeli glavne ali večje dobitke, česar pa še ne vedo. Lastniki srečk vojne škode, rdečega križa ali vojnih srečk, javite nemudoma vse svoje srečke s serijami in številkami na naslov: Novice o srečkah, Maribor, Cankarjeva ulica 14. Priložite din 3.— v znamkah!!! 934

Preselitveno naznanilo!

Cenjenim strankam in ostalemu občinstvu vjudno naznanjam, da sem se preselil iz dosedanjih prostorov na Glavnem trgu števil. 14 na

Aleksandrovo cesto št. 59 vis-a-vis nove carinske zgradbe.

Zahvaljujem se dosedanjim odjemalcem ter se priporočam za nadalje cenjenemu občinstvu.

SLAVAN RIBARIČ, MARIBOR

Aleksandrova cesta 59. 928

Staro železo in dele strojev kupujem po najvišjih cenah. Imam v zalogi veliko izbiro železja za gospodarske potrebe in dele strojev. Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ulica 14. 876

2500 din potrebujete, da zaslužite 1000 dinarjev mesečno doma. — Dopise: »Anos«, Maribor, Orožnova 6. Postranski zaslužek! 731

Mostin za napravjanje izvrstne domače pijače. Steklenica po 20 dinarjev. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 548

Pozor! Pozor!

Za čiščenje presvetega Rejnega Telesa ja tudi nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— s rdečo obrezo in Din 20.— s snto obrezo.

Knjiga se naroča pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

ZEFIR za damske obleke 8.50

CREPE DE CHINE moderni živi vzorci 34

CREPE DE CHINE v vseh barvah 18

Krasna la VOLNENA tkanina gladka 40

VOLNENA tkanina za obleke razne barve 27

TKANINA za kostume in plašče 50

Tkanine za damske obleke in kostime

Sternceki CELJE

CENIK IN VZORCI ZASTONJ

Vsi hmeljarji, ki so lansko leto gnojili svoje nasade s

ČILSKIM SOLITROM

tem najboljšim dušik vsebujočim umetnim gnojilom, so dosegli znatno večji pridelek kakor tudi mnogo boljše kakovost hmelja. Pa tudi rja pognojenega hmelja ni napadala. Zato se vsakemu hmeljarju priporoča, da takoj okrog vsake hmeljeve sadike posiplje eno žlico čilskega solitra, da se rastlina popravi in nadomesti to, v kolikor je v rasti zaostala; pozneje pa spet po potrebi eno žlico.

Dobi se v prvorazredni kvaliteti in po povolnih cenah v Mariboru pri Kmetijski družbi, v Braslovčah v trgovini M. Krašovic, v Žalcu pri J. Krašovic in Ivan Vizovišek ter v Celju pri Kmetijski družbi. 883

Trgovci — sejmariji!

molitvenike, rožne vence, križe, svečnike, slike itd. po zelo znižanih cenah vam nudi

TISKARNA SV. CIRILA,

Maribor, Kralja Petra trg 6.

Zahtevajte cenik!

Letne jopiče,

majice, sandale, nogavice, telovadne potrebščine i.t.d. kupite najugodnejše v konfekciji

JAKOBLAH

Maribor, Glavni trg 2



Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Krapinske toplice

starodavno, znamenito, radioaktivno zdravilišče s toplo vodo in blatom zdravi sigurno in uspešno razne bolezni. Terapija po najnovejšem raziskovanju rheume. Toplice v hiši, izvrstna kuhinja, novo zgrajen termalni bazen na prostem, brezplačni povratek z železnico itd. V pred- in posezoni razni popusti in znižane pavšalne kure. Prospekte razpošilja in vprašanja rešuje kopalniška uprava. 657

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,

3% obveznice, bone, delnice itd.

Valute (tuji denar) vseh držav — kupimo takoj in plačamo najbolje 56

Bančno Kom. zavod

Maribor, Aleksandrova cesta 40

Prodaja srečk drž. razredne loterije

Za sv. birmo — spominki!

Botrice in botri, napravite veselje svojim varovancem za sv. birmo in jim kupite lep molitvenik in rožni venec!

Cena molitvenikov

Angelček: rdeča obreza 5 din*, zlata 8 din, vatirano 11 din, usnje 20 din, beli koščeni 10 din*, 13 din, rjavi koščeni 10 in 13 din, beli biserni 23 din

Sveta pomlad: rdeča obreza 6 din, zlata 10 din*, vatirano 12 din, usnje 27 din, beli koščeni 12, 16* in 20 din, rjavi koščeni 12, 16* in 20 din, beli biserni 27 din

Življenje mojega življenja: rdeča obreza 8 din*, zlata 13 din*, vatirano 20 din, usnje 30 din, beli koščeni 16, 20 in 27 din, rjavi koščeni 16*, 20* in 27 din, beli biserni 32 din

Roža Marija: rdeča obreza 10 din, zlata 14 din, vatirano 20 din, usnje 30 din, beli koščeni 16, 20 in 27 din, rjavi koščeni 16, 20 in 27 din

Pri Jezusu: rdeča obreza 9 in 10 din, zlata 14 din, bela 26 din, usnje 44 din

Ključek nebeški: rdeča obreza 9 din*, zlata 12 din*

Za Jezusom: vatirano 18 din

Rajski glasovi: rdeča obreza 10 din, zlata 14 din, vatirano 20 din

Večno življenje: rdeča obreza 20 din, zlata 26 in 36 din, usnje 56 din

Moj tovariš: rdeča obreza 16 din, zlata 20 din

Prijatelj: rdeča obreza 16 din, zlata 20 din

Prijatelj otroški: broš. 2 din, rdeča obreza 5.50 in 7 din

Cerkvena ljudska pesmarica: broš. 3 din
Venec sv. pesmi: broš. 6 din, rdeča obreza 8 in 15 din

Z * zaznamovani molitveniki imajo napis: »Spomin na sv. birmo.«

Cena rožnih vencev

Atlas beli: 2.50, 3.—, 3.50, 4.—, 4.50, 5.— in 5.50 din

Atlas roza: 2.50, 3.— in 4.— din

Rokailes beli: 2.50, 3.— in 4.— din

Rokailes modri: 3.— in 4.— din

Rokailes oranžni: 3.— in 4.— din

Opal beli: 3.—, 3.50, 4.—, 5.— in 6.— din

Opal modri: 4.— din

Biserni imitirani: 4.—, 5.—, 6.50, 8.—, 12.— in 14.— din

Marmor: 5.— in 6.— din

Leseni črni: 4.—, 5.—, 5.50, 6.— in 7.— din

Leseni rjavi: 5.—, 6.— in 7.— din

Črni fini (Kokos): 13.—, 14.—, 16.—, 26.— in 28.— din

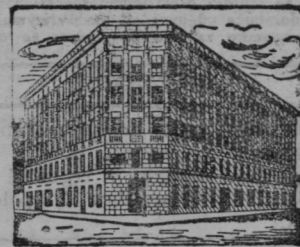
Biserni beli: 15.—, 20.—, 23.—, 26.—, 30.—, 32.—, 36.— in 40.— din

Rožni venci v alpaca škatlicah: 20.—, 23.—, 30.— in 38.— din

Samo alpaca škatlice: 7.—, 9.— in 11.— dinarjev

Kupujte v prodajalnah

Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuj!



VZAJEMNA ZAVAROVALNICA V LJUBLJANI

ZAVARUJE:

POZAR

VLOM

STEKLO

KASKO

JAMSTVO

NEZGODE

ZVONOVE

ŽIVLJENJE

KARITAS

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe, svoje in svoje imetje le pri naši zavarovalnici.

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23

v Mariboru

Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.



Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.



Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.